Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

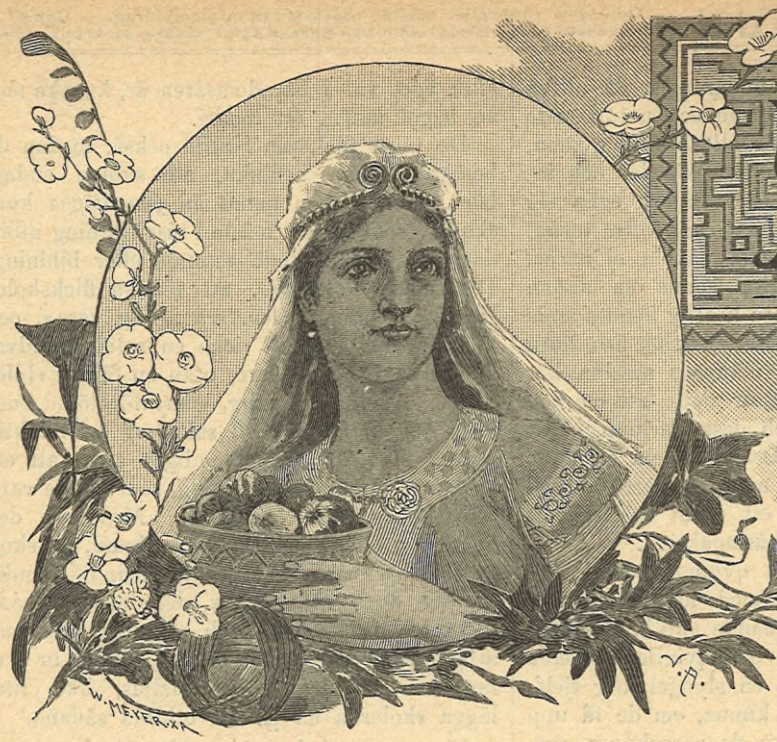

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING FÖR QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 50. (104) Fredagen den 13 december 1889. 2:dra årg.

Byrå: *Drottninggatan 48, en tr.*
Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser). Utländska annonser 50 öre raden.

Tidningen kostar **endast 1 krona för qvartalet** postarvodet inberäknadt.
Ingen lösnummerförsäljning.

Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 6147.

Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, utgifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.

Prenumeration sker I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, i boklådorna samt å tidningskontoren.

Grefvinnan Stephanie von Platen.

Den stjerna ur Stockholmssocieteten, Idun i dag presenterar för sina läsarinnor, torde särskildt derutinnan kunna påräkna deras intresse, att hon till börd som sinnelag är en äkta svenska. Under många år har hon i hufvudstadens eleganta och förnäma verld intagit en ställning så framskjuten och bemärkt, att hennes namn småningom vunnit popularitet äfven långt utom de kretsar, der hon hör hemma, ja, öfver hela landet torde vara hållet som för det högsta samhällslagret representativt.

När hennes präktiga spann vid promenadtiden rullar fram efter den ståtliga Strandvägen utåt Djurgården, då vänder sig hvarje mötande om och följer det med blicken. Så nicka de åt hvar andra och säga endast: »Det var *hon!*» Hela Stockholm känner sin grefvinna.

Att en lysande förmögenhet satt henne i stånd att omgifva sitt

uppträdande med den elegans och luxus, som redan i och för sig sjelfva väcka den stora mängdens förvånade beundran, skulle dock ej varit anledning till fyllest till hennes popularitet, om ej äkta qvinlighet, utsökt smak och ett på samma gång genomdistingueradt och naturligt väsen så lyckligt bure upp de materiella förmånerna.

Så länge grefvinnan von Platens man, nu mera framlidne öfverstekammarherre Carl von Platen, ännu lefde, utöfvade de båda makarne å sitt präktiga sörmländska gods Stora Sundby den mest storartade gästfrihet; i synnerhet samlades der ute medlemmar af den diplomatiska kåren så sommar som vinter till lysande festligheter. Efter makens frånfälle har den unga enkegrefvinnan, som naturligt är, under den första sorgtiden lefvat mera i tillbakadragen stillhet.

Grefvinnan von Platen älskar högt sitt Sundby och tar ofta och gerna sin tillflykt till landtlifvets ro, när hufvudstadens societetslif tröttat henne. Der egnar hon det mest odelade intresse åt sina un-

derhafvande, deras fröjder och sorger, besöker sina torp, lisar de fattiga och betryckta och utöfvar en vidtomfattande välgörenhet. Också är hon allmänt vördad och älskad.

Grefvinnan von Platen är en begåfvad personlighet, för hvilken lifvets innebörd ej är uttömdt med bekymren för toalett och nöjen. Hon har en vaken blick för literatur och konst och tar liflig del i vår tids andliga intressen. Hon är med ett ord något vida högre än den firade damen af verld allenast — hon är *en aktningsvärd och finbildad qvinna!*

Våra flickor i skolan. *

Af

Mathilda Langlet.

Den tid är förbi, då den regeln gälde, att »döttrarna skola vid sidan fostrade varda.» Fordringarna på de unga flickornas kunskaper hafva stegrats i mån, som flere arbetsfält öppnats för qvinnan och nödvändigheten att förbereda henne för dessa arbetsfält tvingat sig på oss. Lärarinnan i familjen måste vara utbildad i skola eller seminarium, ty det går nu ej an att draga bort tiden med ofruktbara lexor, och i all undervisning fordras numera pedagogiska kunskaper. Hvar och en, som så hafva kan, gör dock väl uti, att i hemmet gifva sin dotter förberedande kunskaper och först senare, helst efter konfirmationsåldern sätta henne i skolan, så länge undervisningen derstädes bedrifves efter samma plan som nu. På detta sätt framskjutes visserligen studietiden för qvinnan temligen långt, men detta bör icke vara något hinder.

För qvinnan förefinnes nemligen icke i allmänhet någon sådan nödvändighet, att snart vara färdig med sina studier, som för mannen. Denne har alltid i sigte, att han i framtiden skall bilda familj och försörja denna familj. Derför måste han tidigt vara redo att försöka tillkämpa sig en ställning i samhället. Han kan icke vänta, ty det är långt till målet; han måste tidigt vara inne på vädjobanan, ty de äro många, som löpa, och de främsta hinna först fram. Ynglingens helsa är under normala förhållanden mindre ömtålig än flickans, och han torde lida mindre än hon af det trägna arbetet under uppväxtåren (hvilket dock ännu lär vara outredt och tarfva bekräftelse).

Men flickan kan under vanliga förhållanden rätt väl vänta, och godt vore, om våra flickskolor delades i lägre och högre elementarskolor, så att i de lägre verkligen blott undervisades i grunderna, och skoltiden der kunde så inskränkas, att tillräcklig tid vunnes för öfning i handarbeten och husliga göromål, i hvilka en fulländad färdighet — detta kan icke upprepas för ofta — är för qvinnan oundgänglig, såvida hon vill vara qvinna och icke ett obehagligt mellanting, det man knappast vet, hvart man skall räkna.

Naturligtvis gifves härvid undantag — ovanlig begåfning, särskild utbildning till yrke eller embete, nödvändigheten af tidig sjelfförsörjning och så vidare. Men det är ju undantagen, som göra regeln. Och det förnuftigaste, det naturligaste måste alltid vara regel, äfven om undantagen då blifva många. Och det riktigaste och naturligaste är, att qvinnan framför allt blifver qvinna, d. v. s. bibehåller qvinliga känslor och instinkter. Likaså bör hon främst egna sig åt qvinligt arbete och först, när detta tryter, söka upp andra områden, såvida ej naturgåfvorna särskildt anvisa henne en annan väg. Men likafullt, huru kraftig hennes ande är, huru dugliga än hennes händer äro, huru väl hon än kan sköta männens sysslor, bör hon dock aldrig förlora ur sigte, att om hon förlorar qvinligheten och dess attributer, blir hon lika mycket deklasserad, som en man, när han bortlägger sin manliga karaktär och blir, hvad man med ett dumt och simpelt uttryck plägar kalla »käringaktig».

Men äfven de unga qvinnor, som i skolorna blifvit förvanda med idkelig läsning och skrifning af främmande språk, och som stå i fara att utbyta den qvinliga friheten och älskvärdheten mot en slyngelaktig sjelftillräcklighet, äfven de kunna, om de få upp ögonen derför, återeröfra de egenskaper, som under skoltiden stundom gå förlorade.

Skolan bör emellertid alltid inpränta en viss vana vid ordning och punktlighet, som man medför ut i lifvet, och som blir till nytta äfven vid andra arbeten. Och skulle man komma derhän, att en måttlig skolunderbyggnad ansåges tillräcklig för qvinnor i allmänhet, borde den unga flicka, som till äfventyrs icke hunnit i skolan lära allt, hvad hon önskade, utan svårighet kunna komplettera sin skolundervisning, om hon vill, emedan hon i skolan får lära sig att *arbeta efter plan* och *för ett mål* och icke osammanhängande och tanklöst, hvilket för så många qvinnor är det blindskär, hvarpå deras arbete strandar. Äfven för den gifta qvinnan är allt detta af största vigt, emedan knappast något fel är för männen så motbjudande som slarf och oreda eller brist på punktlighet. Det är visserligen så, att den gifta qvinnan måste, såsom Martha, hafva bekymmer om mångahanda, och att det icke är lätt att vara punktlig, när man nödgas eftersätta det mindre vigtiga för det mera angelägna. Men det är ju tydligt, att vanan vid punktlighet under alla förhållanden skall verka godt, äfven om den då och då måste brytas.

Flickorna komma i allmänhet för tidigt i skolan för att med något omdöme kunna välja sina vänner, och för dem kan kamratskapet medföra lika svåra, om icke svårare följder än för gossarne, emedan flickorna i allmänhet mera gå till öfverdrift och mera välja *blott ett* föremål för sin vänskap. För gossarne gäller ofta *kamraternas* ord som kungsord, men för flickorna är det vanligen *en* kamrat, som utöfvar stort inflytande öfver en eller flere väninnor. Den flicka, som har råd till prydliga och moderna drägter och ofta kan ombyta sådana, beundras och afundas af de öfriga, och är hon nog nådig att välja sig en *busenfreund* bland kamraterna, är denna färdig att gå i elden för henne, utan att af henne fordra motsvarande uppoffringar. Sådant inträffar väl också med gossar, men endast undantagsvis, ty der är oftast vänskapen ömsesidigt lika uppoffrande och beundran lika varm på båda sidor. Kamratskapet kan vara en af skollifvets bästa sidor, men också en af dess förderfligaste.

Äldre systrar borde derför omsorgsfullt vaka öfver sina yngre systrar och söka så vinna deras vänskap och förtroende, att de ej utom hemmet behöfva söka någon att utgjuta sitt hjerta för. Ty vänskapsförbund efter eget val i baradomsåren är, kanske mer än något annat, ett lotteri.

De unga flickorna skulle också, medan de besöka skolan, betänka, att skolan endast bör och icke kan annat än *grundlägga* kunskaper, som sedan måste i viss riktning utbildas till fruktbärande vetande eller bildning. Det måste erkännas, att många flickskolor lägga an på att »leverera färdig vara», och att eleverna der få icke en solid grundval att derpå bygga vidare, utan en färdig »bildning», d. v. s. en ytlig, snart förglömd kunskap om en hel mängd saker af tvifvelaktig nytta. Det är derför temligen svårt att erhålla en sådan undervisning, som kunde vara lika nyttig som önskvärd. Men om den mening utbildas och tager öfverhand, att skolarbetet bör vara framför allt grundläggande, är det dock att hoppas, det denna opinion inverkar på skolorna och att, lika litet som allmänheten väntar att få sina döttrar ur skolan som fullfärdiga lärdomsljus, lika litet lägga skolorna an på att utbilda sådana.

Huru som helst, bör väl ändock en ung flicka under skoltiden sjelf kunna märka, åt hvilket håll hennes anlag draga henne. Åtminstone bör hon med föräldrars och lärares hjelp kunna det och lägga sig särskildt vinning om sådant. Deraf följer, att man aldrig bör arbeta för betyg, utan blott för att inhemta det för framtiden nyttigaste och med egen natur mest öfverensstämmande kunskapsförråd. Då för flyttning från en klass till en annan fordras godkända betyg i alla ämnen, är detta nog litet svårt att sätta i verket, men det vore dock underligt, om lärare skulle för ett felande kunskapsmått i ett eller annat ämne vilja qvarhålla i klassen en elev, som i andra eller vissa stycken visat framstående flit och insigter. Visserligen finnas pedanter bland lärare och kortsynta och bornerade personer bland dem liksom bland andra menniskor, men dock börjar den uppfattningen göra sig allt mera gällande, att skolan är till för barnens skull och icke barnen för skolans.

Ännu en sak ville jag lägga de unga flickorna på hjertat, helst de, som befinna sig i högre klasser. Hos flickorna, mer än hos gossarne, gör sig ofta gällande en böjelse att »göra spektakel» af lärare och lärarinnor. Denna böjelse kan icke nog motarbetas. De veta icke, dessa unga flickor, der de sitta, bräddfulla af upptåg och löjen, huru trött och utarbetad läraren är, hvilken sorg han kanske bär på, hvilka bekymmer han torde hafva att strida med, och huru mycket allt detta ökas, när den ungdom, han skall handleda, visar sig uppstudsig och svårhandterlig. Då de skratta åt hans misstag eller klaga öfver hans stränghet, veta de ej, att hans tankar kanske dröja vid det enda barnets eller makans sjukbädd, eller att han, måhända förbigången vid en befordran, plågad af näringsbekymmer eller ledsamheter inom familjen, kämpar med sig sjelf för att öfvervinna något af detta och — misslyckas. I och för sig är lärarens kall tungt och angripande — gören det icke tyngre, I unga, genom oförstånd och ett lättsinne, som snart får karaktär af grymhet.

Öfveransträngningen i skolorna skulle nog kunna till en viss grad motarbetas i hemmet och genom förståndig indelning af tiden någon stund kunna vinnas till rekreation eller handarbete. Men så länge temaskrifning i hemmet drifves i sådan utsträckning som nu, så länge är öfveransträngning omöjlig att förminska både i goss- oeh flickskolorna. Lik-

* Ur det å *C. E. Fritzes* förlag utkomna arbetet: »*På egen hand; en bok för unga flickor.*»

visst kan den unga flickan i skolan, om hon icke af oförståndiga föräldrar eller af lika oförståndig egen s. k. ambition drifves att arbeta på höga betyg, genom ordning och flit sköta sina studier, så att hon har gagn af dem, utan att derför helt och hållet förstöra sin helsa.

Det är ganska vanligt, att unga flickor uppresa sig mot en mängd förbud och befallningar i skolan, som af dem rubriceras såsom »fåniga» — eller hvilket slagord, som för tillfället är på modet — och mot hvilka de både öppet och i tysthet knota. Stundom äro nog dessa regler pedantiska och svåra, men de unga borde komma ihåg, att lifvet pålägger oss ofta bud och förbud, som äro ännu svårare och ännu omöjligare att undkomma och att det är godt att i tid vänja sig att med tålamod underkasta sig allt sådant.

De unga flickor, som skola utbildas till lärarinnor eller till andra utvägar för sjelfförsörjning, måste, lika mycket som alla andra, anse skolan såsom blott grundläggande. Ingen må tro, att hon, då hon utträder ur skolan, låt vara med vackra betyg, genast är kompetent att inträda i praktisk verksamhet. Den blifvande lärarinnan gör rätt i att vid t. ex. folkskollärareseminarium genomgå en kurs i pedagogi och praktiskt studera undervisningen, liksom lärare gå sina profår. För inträde i telegraf- och postverken, i banken och på kontor, fordras också särskilda kurser. Följaktligen måste äfven för alla dessa arbetet i skolan vara framför allt en säker grund att bygga vidare uppå.

Detta sista kan icke för ofta eller icke för noga inskärpas, ty man glömmer det beständigt, och man går i skolan, icke för att förvärfva medel till sin utbildning, utan för att vinna den, och man tror sig, när man vid 16—18 års ålder »slutat skolan», vara fix och färdig, fullflugen i all ting, duglig till allting, med ett kunskapsförråd, så omätligt, att det ger rättighet till öfversitteri på alla håll och kanter.

Men, mina unga damer, det är icke så en småsak att träda ur skolan och i lifvet!

Fantasi.

En sommarqväll jag ut på fjärden rodde
och lät min båt för silfvervågen gunga.
Jag blef så vek, och alla minnen tunga
*ur själen flydde — **nu** blott frid der bodde.*

En ros slog ut, som nyss på djupet grodde: —
min fantasi fick Skaparns verk besjunga.
I glömskans graf jag ville hatet slunga,
ty jorden var en himmel — så jag trodde.

»Ja, hvarför hata?» hördes trasten qvittra,
och vågen sjöng, ett eko likt, det samma,
när den mot hällen sakta, sakta fördes.

»Nej, älska, älska blott, du hjerta bittra,
men låt din eld blott för en himmel flamma,»
liksom en englaröst i natten hördes . . .

R. —n. —l.

De flesta qvinnor äro älskvärdare utomhus än hemma. *Tacitus.*

Några ord om influensa och dess behandling.

Sedan någon tid till baka hemsökes Stockholm af en sjukdom, som är känd sedan 1600-talet under olika namn, bland hvilka de vanligaste äro: grippe, influensa, blixtkatarr, rysk katarr. Karaktäristiskt för sjukdomen är dess hastiga och allmänna utbredning på den plats, der den börjar, så att man har exempel på, att ända till $\frac{2}{5}$ af befolkningen på platsen inom kort tid angripits. Flere dylika epidemier äro kända och beskrifna inom olika länder, och i Sverige herskade särskildt på 1830-talet en våldsam influensaepidemi.

Sjukdomens orsak är ej säkert känd. Troligen beror den på ej närmare kända atmosfäriska förhållanden, ehuru dess uppträdande är oberoende af årstiden. Direkt smittosam anses sjukdomen i alla händelser icke vara, d. v. s. den öfverföres ej från en person till en annan.

Sjukdomen börjar oftast utan förebud plötsligt med en stark frosskakning eller med längre ihållande frysningar såsom uttryck för den börjande febern. Vanligen inställa sig nu katarrala symptom från luftvägarna: snufva (vanligen med rikligt, tunnflytande sekret), lättare eller svårare halssmärtor, med eller utan svårighet att svälja, samt hosta. Denna senare plägar i synnerhet vara besvärlig; upphostningen är vanligen ringa. I många fall uppträda samtidigt symptom från mage och tarmkanal med aptitlöshet, belagd tunga, diarrhé eller förstoppning, någon gång kräkningar. I alla fall — och detta är karaktäristiskt — åtföljes sjukdomen af nervösa allmänsymptom af lättare eller svårare art. Hit hör den nästan konstanta hufvudvärken; vidare led- och muskelsmärtor samt en känsla af stor allmän mattighet och kraftnedsättning. Allmän oro, sömnlöshet och benägenhet för svindel äro ej heller ovanliga.

Sjukdomen slutar i regeln mod helsa efter 4—14 dagars förlopp. Dödsfall äro hittills kända blott bland personer med förut nedsatta krafter, klena barn och svaga, äldre personer.

Hvad behandlingen beträffar bör patienten, om möjligt, hålla sig inne och i stillhet redan från sjukdomens början. Vanligen ges febermedel (kina — i dosis af 1—1½ gram —, antifebrin, antipyrin o. s. v.), hvarjemte man bör med lämpliga medel (bröstsafter med opium, varm mjölk med lakrits etc.), söka lindra katarren i luftvägarna. Som *Roséns bröstdroppar* ofta pläga finnas i hemmen, kan af dem ges 40—50 droppar 2—3 gånger dagligen åt fullväxt person. Ett medel, som särskildt blifvit rekommenderadt vid influensa, är *tannin*, som ges i dosis af 1—1½ gram om dagen, fördelad på tre intagningar. Mot mattigheten och kraftnedsättningen gifvas stärkande medel, såsom vin, kina, kamfer, etc. Dieten bör vara lättsmält, helst i flytande form.

Rådligt torde vara, att under pågående epidemi äldre och svaga personer hålla sig inom hus, emedan det visat sig, att personer, som mycket vistas ute, lättare angripas af sjukdomen.

D:r —d.

Barn.

Det var en riktig uppståndelse i hela den goda staden, då man en dag i tidningen fick läsa:

Förlofvade:
Knut Malm
Selma Lind.

Hur hade detta parti kommit till? Hon, bara barnet, 16 år; han dubbelt så gammal! Han, som alltid talat om, hur rik, skön och mogen *hans* hustru skulle vara, och nu detta barn, hans kusins dotter, ful, späd och fattig. Var karlen förryckt? Alltid hade tanterna hört omtalas, att det var den 5 år yngre brodern, som Selmas mamma utsett till sin måg, och nu detta! Ja, förunderligt var det i hvarje fall, och kaffepannan gick i kapp med tungorna den dagen.

Ingen kunde dock undra mer än Selma sjelf, öfver, hur allt hade tillgått. Knut hade, allt sedan Selmas far dog, varit dagligen hos modern och henne, men det betydde ju ingenting: han hjelpte utreda affärerna, och inte tänkte Selma något dervid. Så kom hennes konfirmationsdag. Då hade han varit litet olik sig på eftermiddagen, när han satt lutad mot henne i soffan, och så hade han kysst henne, ej som vanligt på pannan, utan midt på mun. Hon hann ej ens bli ond, innan han sade: »vill du bli min hustru Selma?» och det naturligaste i verlden var väl, att hon skulle svara »ja».

Och så hade mamma kommit in, strålande af fröjd och lycka; åtta dagar derefter stod förlofningen i tidningen.

Tänk, hvad alla läskamraterna skulle undra! Och hvad de skulle titta på en så ung fästmö, som fått en så ståtlig man!

Ja, sådan var Selmas tankegång, då hon, nedsjunken i länstolen, satt med tidningen i hand och med välbehag blickade på den tjocka, släta ringen på sin späda hand. Modern gick och dukade af frukostbordet, allt emellanåt utdelande en slängkyss åt sin »rara tös», som såg trött och tungsint ut.

»Du är väl kry, min älskling, för all del; gå eljes ut och promenera med någon väninna. I eftermiddag kommer din Knut, då måste du se kry och glad ut.»

Selma tog på sig och gick ut. Så hade oftast hennes dag förflutit. Modern, som med knapp nöd kunde få sin lilla ränta att räcka, hade arbetat för två, och Selma hade alltid blifvit skonad från allt, aldrig en omtanke, aldrig en försakelse, knapt nog ett allvarligt arbete hade kommit på hennes lott. Och nu skulle hon, så okunnig om allt, gifta sig. Nåja, *det* var då en framtidsfråga. Före 19 år fylda kunde det ej komma i fråga att tänka på bröllop.

Alla moderns tankar hade sammanlöpt i denna enda punkt: att få Selmas framtid betryggad, och så snart hon blef förvissad om, att Knuts yngre bror, Axel, sedan ett par år var hemligt förlofvad, började hon så småningom bearbeta Knut. Hon framhöll alltid Selmas goda egenskaper i en förförisk dager, prisade hennes godhet, qvickhet och framför allt hennes naiva och oskuldsfulla väsen, och Knut, som både sett och flammat för qvinnor i mängd, fann just ett nytt behag i denna rena barnasjäl, insöp med vällust den vårluft, som omsväfvade henne. Han trodde, att *nu* älskade han för första gången.

Och hon? Ja, hon öfvergick blott i andra händer. Ifrån att ensamt af modern bortklemas, blef hon det nu af tvänne, och hon älskade honom, emedan han hjelpte henne att beundra sig sjelf. Deras lynnen voro dock mycket olika. Han var nervös och liflig, eldig och smeksam. Hon idel lugn, nästan flegmatisk för sina 16 år. Hon höll innerligt af Knut, modern och flere andre äfven, men med att älska förstod hon intet annat än att älskas, och hela hennes håg låg nu endast åt att få komma ut i verlden, bli bemärkt och få roligt; hon hade ju af andra flickor hört, att det vore så herrligt.

Så gingo verkligen två år. Hon arbetade litet på sin utstyrsel, hon tog lektioner, hon roade sig, och tiden gick.

Knut tyckte, att förlofningstiden blef outhärdlig; han trånade efter att få ega henne ensam, utan att behöfva ha mammas ögon öfver sig beständigt, och han längtade verkligen också efter lugnet i det egna hemmet.

Selma hade föga utvecklat sig under dessa två år. Jo, hennes hår hade blifvit konstmessigt uppsatt i stället för att i en fläta hänga utefter ryggen, hennes kinder hade blifvit något blekare, men eljes var hon densamma. Barnet, som i familjen ansågs som en leksak, hade blifvit än roligare; flegman hade gifvit vika för ett nyfiket intresse och en glädje öfver att vara fjäsad. Med bosättningen och dylika träkigheter behöfde hon ej det ringaste bekymra sig, sådant afhandlade mamma och Knut, och sedan blef det ju ett extra nöje att öfverraska henne med allt, fint och färdigt.

Bröllopet hade blifvit framflyttadt ett år; egentligen var det ju dumt att vänta, då man ändå var förlofvad, och Selma var just fylda 18 år, då hon vigdes. Lik en luftig sky sväfvade hon fram mot altaret, uttalade med barnslig tillit sitt löfte om evig trohet och log — endast log.

Det var ju så roligt!

* * *

Ett år hade gått. »Barnet» hade varit lyckligt och snält. Första tiden upptogs af resor och förströelser, så kommo de förfärliga hushållsbestyren, som dock ej blefvo så farliga . . . Mamma kom dagligen och hjelpte, och Anna var en så snäll tjenstepiga, och Knut var alltid så belåten med allt.

Sedan hade det kommit en ledsam tid, då Selma ständigt var sjuk och nedslagen, men äfven då hade Knut och mamma aldrig tröttnat på att förströ henne. Och nu hade hon fått en liten gosse att roa sig med. Lik ett barn låg hon der och fröjdade sig åt sin nya leksak, och hennes tankar gingo endast ut på, hur hon skulle göra sin lilla pys nätt och fin, köpa honom leksaker och roa honom.

Tiden gick. Lille Arnold växte upp, blef kry och munter, och inga moln syntes på hemmets himmel.

När ett år hade gått, kom der ännu en leksak, denna gång en liten guldhårig flicka, och nu var Selma jublande glad.

Tänk hur stiligt med tvänne önskebarn; och en flicka, hur näpet man kunde kläda en flicka!

Lillan blef också stor och präktig. Föga sysselsatte sig Selma med barnen. Amman, som varit den samma för begge, skötte dem med en mors kärlek och omsorger, och då Selma ett par timmar på dagen kom in för att leka, voro barnen nästan blyga för henne. Ibland kunde hon vid sådana tillfällen erfara en vemodig känsla, men den försvann strax, och hon satte sig vid pianot och sjöng någon trånande Liebeslied.

Knut var mycket upptagen i sin affär, och Selma tyckte ibland, att hon hade tråkigt; hon visste ej, hvarmed hon skulle fördrifva tiden, och ofta kunde hon sitta och sofva midt på dagen. Då Knut kom hem, måste han alltid minst en timme sitta och pjollra med henne, det hade han ju alltid förr gjort, och hon tyckte inte om, då han ville afkorta dessa stunder för att gå in i barnkammaren; skulle hon tillbakasättas för barnen?

Axels hustru, en bra och förståndig qvinna, och Selma sympatiserade just ej mycket, ehuru de voro närmast jemnåriga inom familjen. Laura hade ofta föreställt Selma, att hon borde vara flitigare och mera allvarlig nu, då hon vore mor, men denna hade blott svarat:

»Det går an för dig att tala så, du som ej är så ung, och som varit med ute i verlden, men jag, som roat mig så litet, nu vill jag just börja njuta.»

Den vintern hördes ej storken af med någon ny present. Nu ville Selma riktigt lefva upp, hon var ju ej ännu 21 år och hade ej alls varit ute i verlden, sedan hon blef gift; hvarje år ett hinder!

Baler och andra fester aflöste nu hvar andra, hon sväfvade kring som en fjäril med begärlighet insupande nöjets honung och berusande doft.

Hennes utseende hade förändrats på de sista åren. Hon kunde aldrig kallas vacker. Näsa och mun voro alldeles för oregelbundna, men öfver ögonen hade kommit ett drömmande uttryck, och figuren hade blifvit mera qvinlig.

Och så klädde hon sig med utsökt smak och elegans. När hon inträdde i balsalen, fästes alla blickar ovilkorligen på henne. Hon dansade med full ungdomsfröjd och grace, hon hade en vacker röst, sjöng och accompagnerade sig, så ofta man bad henne derom, var enkel och vänlig mot alla, och hvar hon fans, beundrade man henne.

Och Knut? Ja, han gladde sig åt hennes triumfer, liksom en fåfäng mor njuter af att se sin flicka omsväfvad af balkurtisörer; och då Selma en balafton knapt hade en blick för honom, kunde han, som ej dansade, sitta och se på, fröjdande sig åt, att denna firade unga qvinna var *hans*.

Ja, *hans* var hon ock, ty all denna kurtis, detta smicker och denna berusning berörde henne blott ytligt och för stunden, och hon brukade sedan, då de kommo hem, berätta allt så ordagrant, hon mindes det, och då skrattade de bägge deråt.

När våren kom efter denna glada vinter, kände Selma sig klen och nervös. Hon öfverraskade sig sjelf med att ofta gråta utan orsak, och hon var otålig och retlig. Knut och mamma blefvo oroliga och rådfrågade läkaren, som undersökte bröstet och sade, att det ej var så alldeles bra. Lugn och stillhet, inga sinnesrörelser, det var hans ordination.

Selma skulle med mamma fara till en brunsort i juni; Knut, som för affärens skull ej kunde vara borta, skulle stanna hos barnen.

Men i maj inträffade en händelse, som djupt inverkade på Selma. Laura, Axels hustru blef farligt sjuk, och ehuru svägerskorna just ej förut varit så synnerligen intima, ville Selma hvarje dag gå en stund dit upp, om ock blott för att trösta stackars Axel, som alltid varit för Selma en öm broder.

Sjukdomen blef långvarig och svår. Det var lunginflammation, och i 14 dagar fans föga hopp. Axel var otröstlig. Hur skulle han kunna lefva, om hans hustru lemnade dem, hon som varit själen i allt! Och barnen! Der stultade dessa tre små stackare omkring, o, hur hjelplösa, de, som voro så bundna vid sin moder!

Selma, som rördes vid åsynen af de små, förlängde nu dagligen sina besök, hon var flere timmar inne hos barnen, ritade och klipte för dem och sökte på alla sätt att förströ dem, så att de skulle vara tysta och glömma sin saknad. Och om aftonen klädde hon af dem och såg dem lugnt insomna, innan hon lemnade dem.

Mången natt stannade hon hos Axel för att trösta honom, och då Knut kom för att hemta henne, sutto de bägge qvar till fram emot morgonen.

Selmas lugna väsende verkade välgörande i dessa orofulla timmar, och till och med den sjuka kände sig i rediga stunder väl af att skötas af henne.

När Selma vid sin mans arm vandrade hem, gingo de oftast tysta och trötta. Ja, trött var hon efter alla dessa ansträngningar och denna själsspänning, men lycklig som aldrig förr, lycklig öfver att verkligen kunna vara nyttig och behöflig för någon.

När Laura till sist långsamt tillfrisknade, och lugn och lycka återställdes i det hem, der nyss så mycket sorg herskat, då kände Selma, att lifvet nu först äfven för henne började på nytt.

Behofvet af verksamhet, tanken på andra hade vaknat hos henne, och »barnet» hade fått lemna plats för den verkliga qvinnan.

När nu våren kom och Selma skulle resa, bad hon att i stället få flytta ut på landet med dem alla, och doktorn hade just intet deremot. Hon hade blifvit mycket blek och klen på sista tiden. På landet kryade hon dock snart till sig, och hon trifdes så väl der ute. Hon spelade ofta; sjunga orkade hon sällan, ty bröstet var ej så starkt.

Nu mera hade hon aldrig ledsamt. Ehuru mamma bodde hos henne hela sommaren, hade Selma dock ständigt fullt upp att göra, sedan hon insett, hvad huset och barnens vård kräfde.

Sommaren förflöt lugnt, och alla voro friska. Selmas kinder blefvo åter fylligare, och hon tyckte nu som förr, att lifvet var så skönt, om ock på ett annat sätt. När de på hösten återkommo till staden, uppsökte Selma mycket ofta Laura, och ett innerligt vänskapsförhållande uppstod mellan dem; nu förstodo de hvarandra.

På våren väntades åter en liten till verlden, och denna vinter blef alltså lik den första af deras äktenskap, lugn och stilla. Selma blef nu mera klen, ju längre det led mot våren, hon hostade ofta, och trots den vaknande arbetslusten måste hon mången dag ligga overksam på sin soffa.

Så föddes en liten späd gosse, och nu var det Selmas innerligaste önskan att sjelf få amma sitt barn. Men läkaren förbjöd detta, och utan ett ljud af klagan fogade hon sig häri. Men en oro, den hon ej ens för sig sjelf ville tillstå, vaknade vid denna dom. Kunde hon verkligen vara så sjuk? Skulle hon just nu, då hon var så fullt lycklig, behöfva dö från alla dem, hon höll så mycket af. Nej, det vore omöjligt!

Denna sommar fogade hon sig i att resa, och mamma följde henne. Barnen måste hon lemna hemma, hon fick ofta bref från Knut, och en gång helsade han sjelf på henna. Han fann henne då ganska kry, och hoppet, det förföriska, började åter hviska om ungdom och motståndskraft.

Läkaren hade sagt, att Selma aldrig mer skulle kunna uthärda att bli mor; hela hennes fysik vore för svag, och hon skulle duka under, om något sådant än en gång inträffade.

Men nu, då den första snön fallit öfver jorden, står hennes dödsdom skrifven med obevekliga drag, och fulla af oro bäfva alla för nästa vår.

Selma sjelf vet ej, hvad läkaren sagt, men hon känner sig ständigt dyster och orolig som aldrig förut. Hon sluter sig med en ängslig kärlek till barnen och dem alla, såsom hade hon ej råd att förlora en minut af den så knapt afmätta tiden. Hon är så mild och öm, och hon formligen solar sig i deras kärlek.

Och tiden skrider framåt. Tunga, mörka, kalla vinterdagar, som uppfylla alla sinnen med en dyster, orofull väntan, och likväl — hvem har hjerta att längta efter den första sippan?

/...

Profnummer
af
IDUNS
Mode- och Mönstertidning
medföljer veckans nummer af Idun. Vi hänvisa till annonsen å sidan 462. Prenumeration torde ske oförtöfvadt, emedan upplagan blir begränsad. Om både **Idun** *o.* **Iduns Modetidning** *tagas, erhålles den senare för endast halfva priset eller 65 öre för qvartal, medan den eljes utan Idun kostar 1: 25 för qvartal. Prenumerationspriset ställer sig sålunda för:*

Idun med Modetidn.:		Idun ensam:	
helt år	*kr. 6: 50*	*helt år*	*kr. 4: —*
halft år	*» 3: 25*	*halft år*	*» 2: —*
qvartal	*» 1: 65*	*qvartal*	*» 1: —*

Hvad skall jag ge pappa?

»Hvad skall jag ge pappa?» Denna fråga är lätt att besvara, ty en kudde, en liten matta, ett cigarrfodral äro lätt åstadkomna, men, »hvarmed gör jag pappa en glädje?» Detta är ett mycket vanskligare spörsmål för de döttrar eller hustrur, för hvilka det vanliga vänligt -- afkylande: »detta är för mig? ah, det är ju *mycket* vackert!» ej är nog. — Huru skulle det vara, om man en gång listade ur pappa, som ju med sina gåfvor fägnar alla, hans verkliga önskningar; om man verkligen med eftertanke satte sig in i de små tycken, han säkerligen eger. Ty enhvar, som tänker och lefver, har någon vurm, och den, som tänker och lefver, sträfvar ock att besitta något och längtar derefter.

»Enighet ger styrka.» Detta gäller ock för de kära anhörigas julklappskassor, om dessa nämligen kunna förmå sig att uppoffra nimbusen af egen flit för den blygsamma andelen i ett större helt och mottagarens verkliga önskningar.

Pappa är kanske blomstervän. Han har en svaghet för Rhododendron, Filix eller bladväxter, eller kanske odlar han, trots sin skenbara prosaiskhet, hyacinter och tulpaner med äkta gammalholländsk passion. Hvad skulle ni då säga om något utmärkt vackert exemplar, någonting i sammanhang med de nu moderna lökglasen, kanske, med åtföljande låda?

Eller pappa eger ett aquarium. Hans favoritsköldpadda har samlats till sina fäder, och de öfriga herskarne i lilleputhafvet ha inbördes ätit upp hvarandra. Då kan julbocken bringa ersättning liksom frisk grönska för sjelfva vattenbehållaren eller inrättningarna till en liten springbrunn.

Duf- och hönsvänner finnes det, egendomligt nog, flere stycken bland våra pappor, mera sällan vurmare för utländska foglar eller sångare. Källor för öfverraskningar i denna väg kan man nog utan svårighet få besked om genom »liebhabern» sjelf; dock måste man vintertideu betänka, att de ej böra hemtas långt bort ifrån, på det ej de arma djuren må frysa ihjel. Detta gäller särskildt om större och mindre papegojor, väfvarfoglar m. m. Vackra burar för redan befintligt fjäderfä kunna deremot lätt åstadkommas, i synnerhet om sonen sågar ut dem med löfsåg eller dottern förser dem med inläggningar.

Kattor? Svagheten för detta smeksamma, skenbart så fromma djur, som ej dess mindre gömmer skarpa klor under sina sammetstassar och så grymt far fram med de stackårs små råttorna, tyckes dö ut med de onyttiga gamla jungfrurnas stånd, dessa gamla ungmör, som vid den bittersöta drycken från Levanten (kaffet) förstodo att säga så sötbittra saker om den arma nästan.

En liten valp eller en hund sluter sig värdigast till kedjan af lefvande presenter. Det första *vov-vov*et, det första tassandet af bernhardinern eller pinschern under julgranen — jag slår vad, att det framkallar det mest äkta, belåtna småleende.

Är pappa samlare, så är fältet för öfverraskningarna än vidare. Frimärken, sigill, stenar, mynt, vapen, vackra album, dosor eller hyllor dertill; allt detta kan åstadkommas med håg och god vilja för saken. För mynt och sigill lämpa sig äfven målade eller beslagna skrin, i hvilka flata bottnar sättas in.

Eller skulle en liten tillökning till biblio-

teket icke kunna passa? Ofta har familjefadern till förmån för det hela med en suck nndertryckt begäret efter någon bok. Kärleksfulla öron ha listat ut det och förråda hemligheten för jultomten — sannerliger en efterlängtad bok rör till och med det manligaste hjerta — likaså ej mindre en vacker glob, termometer eller barometer.

Favoritspel gifva anledning till mångahanda uppmärksamheter, då som bekant, fina kort, spelkort och lådor stå att få; damspel, dominos m. m. — hvad kan icke trädmåleriet allt åstadkomma på detta område! Vill du ha idéer, kan du skaffa dig priskuranter från närmaste konstmaterialhandel. Synnerligen »storartadt» blir ett litet sjelfförfärdigadt schackbord, d. v. s. ett bräde, hvilket omgifves med fyndiga och stilfulla ornament och upptar ett af en sjelf utfördt spelfält. Dertill hör en på motsvarande sätt målad liten låda för pjeserna, kanske med monogram, vapen eller i metall uthuggna initialer.

Återstå så än ytterligare taflor, gipsafgjutningar och dylika afbildningar af antik och modern konst; stålstick, fografier, färgtryck, om de äro vackra, eller målningar och teckningar för hand.

Skulle pappa vara så beklagansvärd att ej kunna skatta något af alla dessa den menskliga tillvarons blomster, så måste dock gourmanderiets väg föredragas framför tapisseriets. Kaviar och nejonögon, ett parti ostron, sydfrukter, fina viner, kalkon, ja, till och med en ärbar gås — hvem täljer de slägter, känner de namn, som »dö på det vi måtte lefva»! Helt säkert finner en öm omsorg äfven bland denna rikedom något, som är tjenligt för det materielt anlagda familjeöfverhufvudets såväl smak som — matsmältning.

Till slut uppställer jag helt djerft — till skilnad från motsatta påståenden — den lärosatsen, att »hvarje Adams son har sin svaga sida.» Och det är den listiga Evas dotters sak att kärleksfullt spana ut den.

P. Doubberck.

Iduns julklappsbazar.

(Forts. och slut.)

XLVII. **Spegel.** Bekläd en träram med plysch. Måla på ett spegelglas med oljefärg en trädgren med foglar, några näckrosor, solrosor eller dylikt; vapen är också lämpligt, på sned uti ett hörn. Låt så fastsätta glaset i ramen. Ramens längd 70 cm.; höjd 40 cm.; dess bredd 10 cm. Således blifver spegelglasets dimensioner 50 c:rs längd, 20 c:rs höjd. *Chrysopas.*

*

XLVIII. **Stilig arbetskorg.** Man köper en aflång skäppa eller korg för 35 eller 40 öre samt mörkbrunt halfsiden till foder inne; syr fast detta, broderar sedan på silfverstramalj (korsstygn) och fästar den omkring. Sedan gör man kordonger. Snodden formas vid öfre kanten i behagliga ringar, och i hvarannan hängas vackra små tofsar eller bollar. Kring nedre kanten sys snodden rak, eller också gör man en frans af stramaljen. Handtaget lindas med garn eller sys af stramalj, vid hvardera ändan hängas behagligt tofsar. Har man stickmaskin, kan man göra stramalj och handtag i perlfang och sedan brodera derpå. Allt går upp till 2 kr.

*

XLIX. **Mjölkpall.** Göres antingen af ek eller björk och snidas uti allmoge- eller drakstil. Formen: en half oval, på tre eller fyra svarfvade ben. Är särdeles praktisk att hafva, då man vill nedtaga en bok, tända en taklampa och dylikt, och är dertill treflig att sitta på framför brasan. Pallens höjd bör ej vara mera än 40 centimeter.

Chrysopas.

*

L. **Förhängsgardin** Brodera på crèmefärgad gardin med ullgarn (Handarbetets vänners) några vackra skånska mönster. Af ett stycke, 1 m. 20 cm. bredt och 3 meter långt, blifver en charmant gardin att hänga rakt ned för ett fönster under de andra gardinerna. Sätt den med ringar på en spänd ståltråd, så att den lätt kan undanföras. För resten rättas dimensionerna efter fönstrets storlek. *Chrysopas.*

*

LI. **Ställning för albumet.** En vanlig bokställning, en slät träskifva, kant nedtill efter albumets tjocklek och en ståndare å baksidan för att hålla det upprätt, öfverklädes med plysch och dekoreras med möbelstift; kan ock förfärdigas i almogemålning.

*

LII. **En treflig blomsterställning** fås af en gammal knotig asp- eller björkstam, som afsågas till lämplig höjd, t. ex. något högre än till fönsterbrädet. Ofvanpå denna är plats för en större bladväxt, och på tre eller fyra knotor eller afsågade grenar på olika höjd efter stammens sidor fastsättas små afrundade hyllor af trä, hvarpå placeras mindre krukväxter. Här och där på stammen kan man låta urtaga med en stor centrumborr och några tag med ett jern små hål, liknande dem hackspetten åstadkommer. Dessa fyllas med jord och mossa och — den vandrande juden, eller ock ditsättes en uppstoppad småfågel, som tittar ut ur sitt bo.

*

LIII. **En ampel.** Af jern- eller messingstråd förfärdigas en korg- eller fatliknande ampel af t. ex. 35 cm. genomskärning och 10—15 cm. djup. Fylles med mossa och jord, hvari kan planteras slingerväxter, gräs, lökar och hvarjehanda mindre växter. Bör helst upphängas öfver ett blomsterbord, emedan den vid vattning gerna droppar.

*

LIV. **Ställning för bladväxter.** Ett brunglaceradt lerrör af Höganäs tillverkning af den sort, som användes till afloppsledningar, utgör en mycket praktisk och treflig ställning för en bladväxt. Upp- och nertill låter man en snickare fastsätta en fyrkantig brädlapp. Antingen förgylles röret i sin helhet eller ock endast en rand upptill och nertill. Och på den sida som skall vändas framåt målas med oljefärg allt efter smak och förmåga några gräs, blommor och grenar med en fågel, ett par fjärilar eller dylikt.

*

LV. **En spegel- eller tafvelram.** Man låter en snickare förfärdiga en simpel slät träram, t. ex. 15 cm. bred med innerkanten något afsneddad samt med en fals på baksidan för spegelglaset eller taflan. Öfver denna ram spännes plysch, genom att nubba fast på baksidan t. ex. tvänne bredvidliggande sidor mossgrönt och tvänne vinrödt. I ena hörnet fastsättes ett par strån ur en makart bukett, ett pampasax eller ett palmblad. Är det en spegel, kan man på glaset i ett hörn måla med oljefärg en blomma eller qvist.

*

LVI. **Slädnät.** Detta göres af sex-trådigt, tvinnadt bomullsgarn, n:r 14 eller 16, efter behag. Gör man stora stjernor, som en dessert-talrik eller något mindre, åtgå 12 på längden, 8 på bredden för en häst. Längden blir då 6 alnar, bredden 4. Man kan göra större eller mindre stjernor. Om det blir för stora tomrum mellan stjernorna, hopvirkar man de större med små enklare sådana. En stor vacker tofs i hvarje stjerna, äfven mellan stjernorna om så behöfs. Två tjocka kordonger försedda med tofsar fastsys på ena kortsidan. *A. G. H.*

*

LVII. **Tårtunderlägg.** I stället för s. k. spetspapper, som ligger under tårtor, som man får från konditorierna, är det praktiskt att hafva en dylik liten duk af tyg. Man klipper en rundel af hvit piqué, litet mindre än tårtbotten, och sätter en virkad spets (omkring 6 cent. bred) i kanten. Den kan naturligtvis tvättas, huru ofta man vill, och dessutom slipper man den föga aptitliga synen af söndrigt papper under tårtan. Är en ytterst billig och säkert välkommen liten julklapp. *H—d.*

*

LVIII. **Engelsk arbetspirat.** Tag en vanlig fällstol med hvitmålade ben, bekläd den med ett stycke stadig foderväf liksom till en sits. Tag vidare ett stycke smultronfärgad plysch, tillräckligt stort, och sy det samman till en bottenlös påse; fodra denna med ljusblå sidensars och sätt dragband i samma färg i dragsko på lämpligt afstånd från öfre kanten; nu vändes påsen »upp och ned» samt »ut och in», drag den öfver fotställningen och fastsy påsens nedre kant kring bottenväfvens utkant. Nu tages en passande sidenlapp till botten, fastsys nätt, täckande alla sömmar, och så är påsen färdig att draga rätt upp, hvilket förstås af sig sjelft. Vill man nu kring påsens nedre kant rynka en bred hvit eller crémefärgad spets samt pryda hörnen med smakfullt ljusblå bandrosetter, tager den sig väl och fulländad ut, men naturligtvis är detta ej absolut nödvändigt.

Detta är nu en mycket vacker och nyttig julklapp för damer, som sysselsätta sig med stora broderier och dylikt och önska ett enkom förvaringsrum för dem under tillverkningen.

Naturligtvis kan man använda billigare tyger, såsom: crètonne, piqué o. d., samt i spetsens ställe placera en utpiquérad remsa. *Regina.*

*

LIX. **Märken till herrars ytterplagg.** Sy mottagarens initialer i vackert monogram, med kulörta silken på en svart sidenlapp, för att sedan fastsys i hatt eller öfverrock. *Utilis.*

*

LX. **Skopåsar för resor.** Tag härtill javastramalj eller hvad tyg ni kan hafva, 75 cent. lång, 35 cent. bred. Vik längden dubbel, 30 cent. och hopsy det samt begagna resten som klaff. Detta är vanlig storlek, sedan kan ni ju efter godtfinnande göra dem större eller mindre, afpassade efter dam- eller herrskodon, samt styra ut dem mer eller mindre efter egen smak. Ett par sådana påsar bör ju bli en omtyckt present, då det alltid ser ordentligare ut än papper, som man annars vid packning måste vira om skodonen. *Utilis.*

*

LXI. Som ett lätt sätt att imitera gamla målningar kan rekommenderas: En liten äska — förfärdigas och säljas af allmogen — målas helt svart eller blå i oljefärg, derefter målas å locket en stjerna i rödt, grönt och gult, kring kanten å äskan målas med skrifstil, ej för bra: »*Smör och honung skall du äta, godt göra, ondt förgäta.* Passande ordspråk kan tagas, exempelvis ur Havamal. Vackrare och elegantare blir arbetet, om ofvannämda målning utföres i drakstil efter fornnordiska mönster. Målningen är användbar till skrin, pallar m. m.

*

LXII. **Tofflor.** Dessa tofflor virkas af bottengarn med så kallad toffelvirkning. Gör ett upplägg, 20 cent. långt, fortsätt att virka fram och tillbaka till en menniskofots längd, vik sedan lappen dubbel efter längden och kasta ihop vid båda ändarne. Virka upptill ett hålvarf med en liten udd och träd härigenom en kautschukssnodd, samt pryd den ena gafveln med en rosett. Toffeln formar sig vid begagnandet efter foten. *Utilis.*

*

LXIII. **Pannsuddar.** Ett arbete, passande för nybörjare i stickkonsten, och hvars praktiska användbarhet är i köksspiseln, vid af- och pålyftandet af pannor och grytor. Sticka en fyrkant af solfgarn fram och tillbaka, 20 qvadratcent., samt virka en ögla i ena hörnet. *Utilis.*

*

LXIV. **En matta till mormor.** Mormor vill bara ha praktiskt nyttiga saker. Hon har allt möjligt, men så kommer ni ihåg, att hon klagat öfver golfdrag, oaktadt ni både har mattor i rummen och har pall till mormor. I så fall, sticka gumman en extra matta. Köp mattvarp, bästa slag. Klipp lappar, 4 cent. långa, 1 cent. breda, och sticka så, att ni lägger först upp, hur lång eller bred ni vill ha mattan, sticka så ett hvarf rätt -- vänd — sticka fortfarande rätt, men lägg en lapp mellan hvarannan maska, så att lappen vikes ner och endast kommer på en sida. Sticka mattan antingen melerad eller afdela så, att ni får rutor af hvar sorts färg, eller på annat sätt, hur ni vill. När ni så har den färdig, så spänn ut mattan på en lika lång och bred träställning, 1 cent. eller något mera tjock, hvari borrats hål rundt omkring, så att mattan kan stadigt spännas fast och påsys. På detta sätt rengöres den bäst, slites minst, ligger stadigast och är otvifvelaktigt den varmaste matta, emedan den är golf samtidigt. Flere dylika finnas hos *Ebon Hoi.*

Fönster och gardiner.

Våra fönster med sina träposter göra i murytan intrycket af något insatt, något främmande. Fönstret är en del af huset, det bör derför ej endast se ut som, utan äfven vara organiskt förbundet dermed. Detta förbises för närvarande till och med vid uppförandet af så kallade monumentala byggnader. Den romanska och den gothiska byggnadsstilen behandla fönstret konstnärligt riktigt. Här är karmen icke insatt, utan växer med sina förgreningar ut ur väggen, är i följd deraf likaledes af sten och frambringar det intryck af en helhet i byggnaden, som dessa finkänsliga stilriktningar än ytterligare förhöja genom att använda kulört glas, då öfvergången från ogenomskinligt till genomskinligt blir mindre märkbart än vid ofärgadt glas. Men vårt bländande, oförmedlade fönster ser ut som ett hål.

För att afhjelpa denna brist, åtminstone inifrån, äro gardinerna uppfunna, hvilka äro ett artificielt fyllnadsstoff, ett plåster för ett såradt ställe. Under det de skulle vara en smaklöshet i ett romanskt eller gothiskt fönster, skola de här bilda öfvergången mellan mur och öppning, mörker och ljus. Från gamla tider har man härvid betjenat sig af helt och hållet hvita tyger, utan att inse, att detta är att utdrifva »djevulen med belzebub». En sådan gardin framhäfver ju just motsättningen, i stället för att upphäfva den. Öfvergången mellan två ting bör alltid delvis ha det enas och delvis det andras karaktär. Gardinerna måste derför vara till hälften mörka och till hälften ljusa, mörka närmast väggen som så kallade öfvergardiner, ljusa och genomskinliga in emot midten. Det är detta, som ger det förnäma utseende, hvars hemlighet ej ligger i något annat än en riktig konstnärlig afvägning.

Gardinernas mönster bestå ännu ofta af naturliga blommor, men det är ett barbari att bestjäla naturen på dess former, utan att utarbeta dem konstnärligt. En sådan afbildning är berättigad, endast der den kan utföras till fullkomlighet, så att den gör så godt som samma intryck som den ursprungliga bilden, alltså i målarkonsten, men ej i väfnadskonsten, då genom denna senare endast en grof och ytlig likhet kan ernås. Inför en väfd ros har en hvar endast förnimmelsen af, att den i naturen är tusen gånger skönare. Man lånar alltså kroppen utan själen, formen utan anden. Den nu försvinnande förkärleken för blomstermönster är således en oförnuftig smak, ett fattigdomsbevis, och lika förtjusande som en gardin, besatt med verkliga rosenknoppar, skulle ta sig ut, lika visst är, att den med inväfda rosor liknar kråkan i fabeln, hvars vackra fjädrar visade sig vara stulna. Arabeskmönster äro härvidlag de riktiga. Teckningen bör, i öfverensstämmelse med gardinernas natur, endast löpa lodrätt och helst i ränder, då ett mönster, som breder ut sig öfver det hela, på grund af de djupa vecken blott skulle presentera sig som ett styckeverk, alltså i motsägelse mot sig sjelft.

Denna sträfvan att behandla äfven de obetydligaste ting i enlighet med deras natur bör ingen kalla småaktig. Den tjenar att utbreda ett skimmer af harmoni, det vill säga frid öfver våra hem, återskenet af en bättre verld.

»Hvad vi här känna som skönhet, skall en gång möta oss som sanning.»

Max Gerlach.

Qvinnorna, som väl veta, hvad deras kön har att utstå, borde älska och stödja hvar andra, men göra just motsatsen. Täflingsanden och svartsjukan äro således mycket starka! Få damer förlåta arbeterskan och tjenarinnan hennes ungdom och skönhet. *Michelet.*

Hagdahls kokbok i godtköpsupplaga — se der något, som alla husmödrar drömt om! Cirkulär härom medföljer veckans nummer af Idun.

Literatur.

Märkvärdiga qvinnor; af *Ellen Fries.* (Aktiebolaget Hiertas bokförlag). Detta intressanta arbete har nu framskridit till tredje häftet och undan för undan vunnit ökad läsekrets, särskildt bland vårt lands bildade qvinnor. Det är väl också till dessa författarinnan i främsta hand velat tala, då hon tagit sig före att i en serie porträttskisser skildra utvalda representanter för de olika riktningar, i hvilka qvinnan under skilda tider utmärkt sig. Det nu pågående bandet innehåller lefnadsteckningar öfver utländska, ett derpå följande, som naturligtvis blir af särskildt intresse för svensk publik, kommer att behandla uteslutande *svenska* qvinnor.

Kokkonsten som vetenskap och konst; af doktor *Ch. Em. Hagdahl.* (Em. Girons förlag). Öfver tio år ha nu förflutit, sedan d:r Hagdahls allmänt bekanta arbete första gången utkom. Det utomordentliga mottagande, det då rönte, föranledde honom att strax derefter taga itu med att fullkomna sitt verk, för den händelse en ny upplaga skulle ifrågakomma. Det är frukterna af denna omarbetning och komplettering, lagda till det första rika materialet, som här bjudas våra husmödrar i en ny upplaga. I denna ha tillkommit omkring 200 nya recept; afdelningarna om sylter och konserver ha genomgått en genomgående omarbetning; det nya metersystemet är öfverallt tillämpadt m. m. Och den ej minst välkomna nyheten torde vara den, att priset, trots arbetets utvidgande, betydligt nedsatts, hvarigenom helt visst det förtjenstfulla arbetets spridning i de vidaste kretsar kommer att befordras.

Karl X Gustaf; läsning för ung och gammal af *Gustaf Björlin.* (Looström & komp:s förlag). Dessa bilder från Sveriges stormaktsdagar af den kände författaren kunna varmt rekommenderas som en på samma gång underhållande och lärorik literatur. Som förf. sjelf antydt, väntar han läsekrets äfven bland de till åren komna, och han skall härutinnan säkerligen ej heller missräkna sig; men vi vilja särskildt framhålla, hurusom föräldrar knappast kunna sätta en lämpligare läsning i de ungas händer än arbeten af denna art, som på samma gång de motsvara deras fordringar på omvexlande äfventyr och rik handling, derutöfver lemna en verklig kunskapsbehållning och bidraga att väcka och stärka fosterlandskänslan.

Desideria, *Sveriges och Norges drottning;* af *friherre Hochschild.* (C. E. Fritzes förlag). Denna intressanta lefnadsteckning af den qvinnas ovanliga lefnadssaga, som från den obemärkt borgerliga ställningen af fransk köpmansdotter genom omständigheternas spel lyftes upp på Sveriges tron, är ursprungligen affattad på franska språket och afsedd för en fransk publik. Att nu en svensk upplaga föreligger, eger man i främsta rummet att tillskrifva en önskan af den nyligen hädangångna prinsessan Eugenie, hvilken i ett bref till förf. bland annat säger: »Förf. har uppfattat min åldriga farmoder så rätt, och kan jag icke önska annat, än att denna så verkligt intressanta bok ej allenast ibland familjens medlemmar, utan ock bland Sveriges och Norges *folk* blefve spridd och allmänt känd.»

Vi tro, att den ädla furstinnans rekommendation inför svenska qvinnor skall gälla mycket.

Jul 1889, *utgifven af konstnärsklubben.* Då i fjor konstnärsklubben för första gången utsände sin julitdning, mottogs densamma med det lifligaste bifall, på grund af sin sällsynt konstnärliga utstyrsel och sina gedigna bidrag. Vi kunna tryggt försäkra, att årets nummer så långt ifrån står det förra efter, att det snarare synes oss öfverträffa det, så i afseenda på illustrationernas värde som ock det literära innehållet. Det i förhållande till valutan ytterligt billiga priset bör ytterligare tillförsäkra konstnärsklubbens publikation vidsträckt marknad.

Nornan, den välbekanta och välkända julkalendern, har utsändt sin sjuttonde årgång under redaktion af *Georg Nordensvan* och med som vanligt omvexlande och vårdadt innehåll. Ett porträtt af prinsessan Eugenie inleder bandet, som vidare omfattar literära bidrag af Ernst Ahlgren, Edvard Fredin, Tor Hedberg, Verner von Heidenstam, Sonja Kovalevsky (en intressant debut!), Lea m. fl., samt illustrerad af Viktor Andrén, Richard Bergh, Nils Kreuger, Bruno Liljefors m. fl.

Thalia, *svensk teaterkalender för 1890.* kallar sig en ny företeelse på julkalendrarnes fält, som nog kan göra sig förtjent af det gamla erkännandet, att den »fyller en lucka». De många porträtten af svenska dramatiska konstnärer äro charmant utförda och de beledsagande uppsatserna af skilda pennor i allmänhet af förtjenst. Vi skulle dock vilja göra den anmärkningen, att det hela förefaller en smula onödigt tungt och gediget. Om de långa artiklarne något ymnigare uppblandats med lättare gods. poesi, kåserier och — hvarför ej i en teaterkalender? — någon liten dramatiserad bagatell, hade derför kalenderns värde ingalunda behöft förringas, men dess lättlästhet och begärlighet otvifvelaktigt ökats. Till en kommande årgång finner sig troligen redaktören, hr *Reinh. Hörnell,* föranledd till någon ändring i denna riktning.

Om pianoundervisningen i våra dagar, en hjelpreda för elever, föräldrar och unga lärare af *Ferd. Bengzon.* Den framstående musikern och instruktören framlägger i detta lilla verk frukterna af såväl egen omfattande erfarenhet under en mångårig, framgångsrik lärareverksamhet som af de bästa utländska källstudier, och intet tvifvel kan uppstå derom, att hans arbete kommer att mottagas med tacksamhet och bifall af de otaliga, som i våra dagar taga eller gifva undervisning i pianospel.

Till redaktionen ha ytterligare en mängd arbeten inlemnats, som vi ej nu hinna närmare omnämna:

Spiritismen i dess rätta belysning; af *Edelweiss.* (Looström & komp:s förlag.)

Barnets fyra temperament; af *Bernhard Hellwig.* Öfvers. af *Vilna Meyer.* (Nordin & Josephson.)

Vanan att andas genom munnen; af *d:r Clinton Wagner.* Öfvers. af *Gust. Bremberg.*

»Slut eder mun ... och öppna vidt näsborrarne.» I dessa Shakspeares ord ligger innelyckt tendensen i d:r Wagners lilla broschyr, som väl kan förtjena läsas och begrundas. Mångahanda och svåra äro de åkommor, som orsakas af den allmänt utbredda, förvända metoden att andas genom munnen. och den svenske öfversättaren, som sjelf i den amerikanske läkarens hemland gjort sig förtrogen med fördelarne af att följa hans system, har äfven här hemma velat bereda det utbredning och efterföljd.

Växtföda såsom läkemedel; af *d:r Alanus.* (G. W. Eklunds förlag; Helsingfors.)

Af literatur för barn och ungdom föreligga å redaktionens bord:

Verldsutställningen i Paris 1889, tecknad i bilder för barnaverlden af *Adrien Marie*; med svensk originaltext. (Gotlands Allehandas tryckeri.) En synnerligen vacker, roande och instruktiv barnbok, som helt visst blir favoriten på julbordet.

Vid klippforsen; af *Johanna Spyri.* (Wilhelm Billes förlag.)

I jullofvet; berättelser för barn af *Gerda Meyerson.* (Looström & komp:s förlag.)

Dicks hjeltebragder; en skildring ur skolgosslifvet af *E. C. Kenyon.* (Förl. som ofvan.)

Ur folksagans rosengårdar. I och II; en sagosamling utg. af *Rich. Bergström.* Med teckningar af *Jenny Nyström.* (Fahlcrantz & komp:s förlag.)

På *Adolf Johnssons förlag:* **Ungdomsbibliothek,** *14—17: Rôsa,* af *E. de Pressensé*; *Ur barnens lif,* samma förf.; *Amiral Hobart Paschas lif och bedrifter,* berättade af honom sjelf; *Trohjerta eller ödemarkens son,* af *Gustave Aimard.*

Från *Gehrman & komp:s* [f. d. Julius Bagges] välkända musikförlag ha utsändts följande nya pianokompositioner:

Potpourri ur Verdis Othello; af *F. Brissler.* **Serenade italienne**; af *E. del Valle de Paz.* **Tennis**; polka af *M. v. Stedingk.* **Lycka till**; polka af *Nils Th. Kjellander.* **Revy-fransäs**; af *H. Berens.* **Från Rivieran**; vals af *J. Ivanoviçi.* **Mins du?** vals af *L. Ducommun.* **Wien bleibt Wien**; marsch af *Johann Schrammel.* **Père la Victoire**; marche française par *Louis Ganne.*

En liten fin ej blott julklapp, utan äfven namns- och födelsedagsgåfva, har förts i marknaden af bokförlagsfirman *Blædel & C:o.* med de små »Minnesböcker» — så blir den gemensamma titeln — af hvilka seriens första nummer nu utkommit under titeln »Hemåt». Dessa minnesböcker äro afsedda att träda i stället för de så mycket använda, men ofta så intetsägande gratulationskorten. De innehålla ett tiotal synnerligen fina teckningar med tillhörande text, allt tryckt på finaste kartongpapper och bunden i ett tilltalande omslag. N:r 1 i serien — »Hemåt» — är af religiöst innehåll, bibeltext med verser af det kända märket *L. S.* Andra minnesböcker med annat innehåll komma småningom att följa. Priset är 1 kr. stycket, hvilket torde få anses billigt.

Man har iakttagit, att af alla djur äro flugor, kattor och qvinnor de, som använda mesta tiden på sin toalett. *Nodier.*

Hvems var felet?

Äktenskapsstudie af *Ottar.*

Belönad med första pris vid Iduns följetongstäfling.

(Forts.)

Viktor hade ofta rättat sig efter hennes åsigter, och hvad Nina beträffar, var hon den mest lättledda menniska i verlden, om man blott tog henne på rätta sättet. Men det är svårt, isynnerhet för personer med fast karaktär, att äfven för en enda gång afvika från sina grundsatser, och det var derför först, då hennes besök närmade sig sitt slut, och under påverkan af den oroande tanken, att kanske ett ord, utsagdt just nu, skulle kunna bidraga att hela den remna, som i annat fall möjligen blefve en oöfverstiglig klyfta, som hon beslöt sig för att tala öppet med sin bror. Hon hade dessutom en god förevändning att bedja honom om ett enskildt samtal och sade derför helt lugnt vid frukostbordet dagen innan afresan:

»Har du tid i dag, Viktor, att låta mig få tala med dig på kontoret? Min man önskade köpa en egendom, som är till salu och gränsar intill vår, men egaren vill hafva kontanter, och Sten har ej så mycket disponibelt. Affären är utmärkt, och om du kunde låta mig få beloppet, voro vi tacksamma. Jag tror nästan, att våra outtagna utdelningar går till så mycket.»

»Med största nöje, kära Gunilla,» svarade brodern glädtigt. »Det blir en stor ära för kontoret att få mottaga den andre bolagsmannen om jag så får säga.»

»Godt,» nickade Gunilla, »då kommer jag vid tolftiden, om det passar.»

»Utmärkt.»

Då Gunilla vid den utsatta tiden ankom till kontoret, voro papperen klara och affären uppgjordes på några minuter. Sedan dessa ordnats till hennes fulla belåtenhet, frågade hon, om brodern hade brådtom, eller om han kunde skänka henne ännu en stund.

»Vi hafva ju ej talats vid förtroligt en enda gång under hela min härvaro,» tillfogade hon.

»Jag står till din disposition, så länge du önskar,» svarade grosshandlaren. »Jag skall blott säga till, att jag ej tager emot någon menniska.» Och dermed gick han ut i den yttre kontorsvåningen. Samtalet egde nämligen rum på hans enskilda kontor. Gunilla satte sig i en soffa och öfvertänkte, huru hon bäst skulle kunna komma fram, med hvad hon hade på hjertat. Då Viktor återvändt, satte han sig bredvid systern och sade vänligt: »Det var en riktigt god idé af dig det här att skaffa oss en liten tête-à-tête. Eller är det kanske något särskildt, du har att förkunna?»

»Ja,» svarade Gunilla dröjande, »det är ej så utan, det.» Och så tystnade hon. Detta tveksamma sätt var så olikt den annars så bestämda systern, att Viktor med någon förvåning frågade: »Nå, hvad är det då?»

Hon afskakade nu sin obeslutsamhet och vände sig tvärt till brodern med utropet: »Du vet, att jag alltid tyckt mest om att gå rakt på saken, och jag vill göra det äfven nu, ehuru den fråga, jag har att framställa, verkligen är en af de brydsammaste. Men du får icke anse mig ogrannlaga, om jag beder att få veta, hur det är mellan dig och Nina? Äro ni fullkomligt lyckliga? Förlåt mig, snälla Viktor,» fortsatte hon, då brodern gjorde en häftig rörelse, »men jag hyser verkligen allt för stor ömhet för er båda, att jag ej skulle vilja hjelpa, om det står i min förmåga.»

Den unge mannen satt en lång stund tyst och yttrade slutligen sakta:

»Jag hade hoppats, att du ej skulle märka något under din vistelse här, men jag betänkte ej,» tillade han bittert, »att icke i allas ögon frånvaron af öppna tvister är liktydigt med huslig lycka. Likväl är, gunås, vårt vanliga lif sådant, att dessa lugna dagar varit de lyckligaste på långa tider.»

«Men hvad är det som är på tok? Är Nina svartsjuk?»

»Nej, dertill har jag då ej gifvet dem ens en skugga af anledning. Det skulle nog varit en utmärkt trumf på deras hand.»

»Nå, kanske du sjelf då? Nina är ung och glad och kanske litet obetänksam . . .»

»Nej icke det heller. Det ligger icke i min natur, ehuru jag nästan tror, att de med flit velat skaffa mig denna åkomma.»

»Så du talar! Det är ju något, som plågar båda parterna nästan lika mycket. Men hvarom tvista ni då?»

»Ja, det är icke godt att säga, det är om nästan allting. De vilja alltid hafva sin mening gällande, och af ren princip opponerar jag mig deremot.»

»Det hela reducerar sig slutligen till en strid, om hvar skåpet skall stå, och då bör det ej vara obotligt. Men hvarför talar du alltid om 'de och dem'? Det är ju blott fråga om din hustru.»

»Ja, om det vore så väl, tror äfven jag, att allt skulle kunna blifva bra igen; men, ser du, när Nina och jag tvista, talar min kära svärmor ur hennes mun. Saken är i korthet den, att de båda ej göra annat än arbeta på, att jag skall blifva en sådan nolla som min stackars svärfar, och detta motarbetar jag naturligtvis af alla krafter.»

»Nå, det undrar jag icke på. Det är blott fråga om sättet, du använder dervidlag. För att hindra detta, gör du dig till en oböjlig despot, och väcker kanske just derigenom den opposition du önskar qväfva. Vet du, Viktor, du påminner mig om den der soldaten, som sköt sig qvällen före en stor drabbning, af fruktan för att bli dödad dagen derpå. Du, åter igen, fruktar att blifva olycklig och för att undgå detta, gör du dig sjelfmant så olycklig som möjligt. Hvarför följer du ej i stället det, som jag vet vara ditt hjertas röst? Gå henne till mötes, öfverse med småsaker och använd aldrig hårdhandskarne, om det ej är absolut nödvändigt.»

»Har jag ej försökt det hundratals gånger och senast helt nyligen?» Hvarpå han berättade om deras tvist, hennes inneslutande i sina rum och till sist det oväntade uppträdandet på balen. »Hvad skall man göra med en så oberäknelig menniska?» afslutade han. »Vänlig och mild ena minuten och den andra utstuderadt elak, utslungande de bittraste ord, hvilka hon visste borde såra mig så mycket djupare, just derför att de påminde mig om min öfverilning.»

Gunilla skakade på hufvudet.

»Jag kan ej förstå detta, sade hon. Nina har aldrig varit elak, kanske en smula häftig och tänklös, men aldrig så verkligt elak, som detta synes antyda.»

»Nå, jag tror ej heller, att hon är det i själ och hjerta. Jag har ofta tänkt, att hon blott spelar denna roll för att befordra framgången af deras planer, och jag försäkrar dig, att detta icke stämt mig mildare.»

»Se, nu är du åter framme med »deras» planer, och hvad »de» tänka och göra. Vet du, kära, kära Viktor, hvad jag tror vara en betydlig orsak till alla dessa ledsamheter? Det är just ditt sätt att identifiera Nina med hennes mor. Det är nog sant, att du fått en svärmor, som är en riktig typ för de beryktade, dåliga svärmödrarna, men detta är väl intet skäl för dig att ständigt hafva henne i tankarne vid allt, som rör din hustru. Ett något drastiskt, engelskt ordspråk säger: 'Om du fått en knippa törnen på din lott, behöfver du väl derför icke sätta dig på dem.' Jag vet mer än väl, hur vanskligt svårt det är att gifva några råd i sådana här fall, men skulle jag gifva ett, så vore det: ignorera den goda tanten! Öfverraska din lilla hustru med att hjertligt trycka henne i dina armar . . .»

»Ah, du vet ej,» interfolierade Viktor, »hur gerna jag skulle göra det, om icke . . .»

»Jo, jag vet det,» fortsatte systern allt lifligare, »och det är just derför jag säger: bry dig icke om husbondeväldet, gå henne kärleksfullt till mötes, uppfyll hennes små kapriser och önskningar, så fort du får en aning derom, och, om jag känner henne rätt, skall du på detta sätt komma vida längre än genom att pocka på din rätt. Att sedan så småningom omärkligt lösgöra henne från moderns förderfliga inflytande bör ju ej vara omöjligt.»

»Jag hade tänkt göra en utrikes resa och då erbjuda henne att följa med,» sade Viktor lifligt, under det nytt mod och hopp sökte inträngа i hans själ, som börjat intagas af en till förtviflan gränsande likgiltighet.

»Förträffligt,» instämde Gunilla muntert, »och då kunna ni göra en ny bröllopsresa i stället för den förra, som ju ej slog så väl ut.»

»Nej, deri har du rätt,« genmälde brodern. »Gud vet. om ej grunden till alltsammans lades just då. Det finnes bestämdt ingen dummare sed än att gifva sig ut på resor och bråka med beskådandet af sköna trakter och målningsgallerier och annat sådant, just då man som mest borde lefva i lugn och lära känna hvar andra. Men,» tillfogade han åter nedstämd, »hvad tjenar det till? Hvarje vänlighet komma de att anse som fruktan, hvarje uppfyld önskan som ett steg till underkastelse.»

»Se så,» afbröt Gunilla, »är det nu åter »de» och »dem». Men det är väl ej så lätt att vänja sig af med en ful vana, förlåt att jag säger så, men nu har jag yppat mina tankar. Måhända misstager jag mig, men du kan ju alltid göra ett försök att följa mitt råd. Blir det ej bättre deraf, sämre kan det ju knappast blifva. Skicka barnen hem till mig, jag skall nog taga vara på dem, och enlevera sedan din hustru, så att ni få lära förstå hvar andra och blifva så lyckliga, som dagen är lång. Jag bjuder er härmed högtidligen att efter slutad kur komma hem till oss och hemta barnen, och hoppas jag då få se edre så lyckliga, som jag önskar.»

(Forts.)

Till följande signaturer finnas svar liggande å Iduns byrå: »8»; »H. E.»; »Hem»; »Nyttig»; »E. L.»; »Godt hem»; »H. I.»; »I. Å.»; »S. K.»; »19 år»; »F—a 27»; »Verkligt hem»; »Bohus;» »Gladlynt»; »Sigrid»; »Musiklärarinna 22 år»; »S. J.»; »Hilda»; »I.» Resp. märkesinnehafvare torde inom december månad öfversända adress och dubbelt porto, enär vi till det nya året nödgas makulera alla oafhemtade annonssvar.

Våra barn.

Barnens bädd. Barn böra aldrig ligga högt utan blott hafva en liten dyna under hufvudet samt helst ligga på tagelmadrass eller hårda dynor. Jag vet, att friska barn ock kunna sofva mycket godt på dynor fylda med torr hafrehackelse, som man ibland kan byta om. För personer, som lida af hufvudvärk, är det nyttigt hafva en sådan dyna under hufvudet. Skrofulösa barn böra ligga på madrasser, fylda med torra ormbunkar.

Barn böra ej heller hafva för många täcken och filtar på sig; ty ofta har det motsatt verkan, mot hvad man önskar dermed; de blifva för varma och kasta i sömnen af sig och blifva förkylda.

Regina.

Bred ut ett stort, tjockt sticktäcke å golfvet i ett varmt mattbelagdt, golfdragfritt rum och sätt här ned den lille pysen, då han blifvit så stor, att han kan sitta utan stöd. Lägg till honom litet leksaker och sätt er sjelf så bredvid, så skall ni få se hur roligt det blir — för er båda.

Småttingarne blifva trötta af att jemt sitta på armen och de, som vi alla, älska friheten, att röra sig fritt, ledigt, utan tvång.

Ni kan ömsevis arbeta och leka med den lille.

Tycker han inte det är roligt den första gången, så blir det nog den andra, tredje, eller fjerde.

Tag honom upp, när han tröttnat på leken.

Men — gå aldrig ifrån honom!

Ebon Hoi.

Toaletten.

Händernas beklädnad spelar i våra dagar nästan lika stor roll som fotens; så har ock tillverkningen och handeln med handskar vuxit ut till en väldig och omfattande affär. Hvilket omfång en slik rörelse i dessa tider kan taga, när een bedrifves med energi, ordning och insigt, derpå är t. ex. hr *Carl Malmbergs* handskaffär ett utmärkt bevis. Hr Malmberg har under den följd af år, han här i hufvudstaden bedrifvit den samma, genom prima varor och ett prima bemötande förvärfvat en allt större och större kundkrets och har derigenom ock haft den tillfredsställelsen att undan för undan kunna utvidga sin aoär. Hr Malmberg torde i detta ögonblick vara en af hufvudstadens allra förnämsta furnissörer i denna branch.. Hans kunder betjenas från tra eleganta butiker i olika delar af staden. Den senast öppnade är belägen vid den fashionabla Sturegatan i det eleganta nybygda huset n:r 5. I den präktiga dubbelbutiken, som på långt håll lockar med sina strålande elektriska lampor, har hr M- anorduat en synnerligen tilltalande fönsterexposition, som lockar talrika åskådare, och vittnar godt så väl om lagrets rikhaltighet och solida elegans som om arrangörens smak.

Handarbeten.

Billig skrifbordsmatta. (Svar till 290). Man köper bos bundtmakarn ett grått eller svart ulligt fårskinn; detta fästes på ett stycke säckväf, så stort man vill hafva mattan. Omkring skinnet sätter man en bård af klädeslappar — gamla eller nya — tre tum långa, 2 tum breda, på hvilka man rundat de två hörnen samt sytt en gles languette omkring den och en liten stjerna i rundade kanten. Dessa lappar fästas så, att man börjar i ytterkanten af mattan, så att halfva lappen ligger utanför kanten; nästa hvarf lappar sättes så, att öfre kanten, som ej är languetterad, döljes. Vill man ej hafva lappar, kan man ju sy en enkel bård på grof stramalj och sätta omkring skinnet.

Anna.

Brickgömma. Tag ett aflångt stycke oblekt rafvenduk, något större än den största bricka, man deri vill förvara, och fastsy derpå mindre och mindre bitar allt efter brickornas storlek, med öppningar på ena sidan, som fastknytas med band. En svarfvad käpp instickes på den ena korta sidan. Det hela döljes under ett broderadt öfverkast af javastramalj med frans. Ett tvinnadt snöre med stora tofsar fastknytes vid käppen. Gömman hänges på väggen som en karta. Detta arbete utgör en prydnad för matsalen och är dessutom mycket praktisk. Passande julklapp åt matmödrar.

Finska.

Fönsterträdgården.

En mycket vacker och synnerligen dekorativ växt är *sommarmurgrönan.*

Utaf denna kan man få hvarjehanda. Jag har haft en, som jag kallade »triumfbågen», — och som verkligen var en triumf för mitt hem. Tvenne krukor — en vid hvardera sidan i fönstret — och så en båge utaf rotting, stucken från den ena till den andra krukan, med en ända i hvardera och gående så högt upp som sjelfva fönstrets höjd. På en enda sommar var nu denna båge täckt med murgrönan på en bredd af $1^1/_2$ qvart, och jag lät små vackra grenar mötas, bildande de små älskligaste »föreningslänkar». Grönskan hölls dock i vederbörlig tukt genom att, civilisationen likmätigt, blott få följa vissa, utstakade gränser, genom att befrias från allt gult och murket samt genom att rätt ofta få vistas under bar himmel, ljus, luft och grundlig dusch — ty hela herrligheten var — med tvänne personers hjelp — naturligtvis *flyttbar*, så att fönsterpolering, gardinrengöring m. m. obehindradt kunde försiggå.

En annan gång tog jag en mindre rotting, böjde den i bågform i *en* kruka och, då allt var grönklädt och vackert, hade jag en vacker prydnad för *förmaksbordet*, der den väckte mycken förtjusning.

Öfver ståltråd, *böjd i form af en krona*, lät jag en annan gång sommargrönans rikedom slingra sig; äfven detta, helst då allt ännu var jungfruligt spädt, med godt resultat.

Sommargrönan öfvervintrar lätt, och vill man för kommande året ha den synnerligt rik, så gör man klokt att dugtigt beskära den, så blott stubbarne återstå.

Ebon Hoi.

Smörgåsbordet.

Lamhjerna till smörgås. Hjernan kokas mjuk i litet vatten, hvilket sedan afslås, hvarpå hjernan sönderkramas med en träsked och röres i litet salt, starkpeppar, hackad lök samt litet smör. Då detta är väl blandadt och hjernan tillräckligt fin, uppslås den på en liten assiett och serveras till smörgåsbord.

Ebon Hoi.

Köttbuliar af kokt eller stekt kött till smörgåsbord. Man hackar fint, öfverblifvet, kokt eller stekt kött, blandar detta sedan med likaså finhackad, kokt potatis, $^1/_4$ af köttets vigt, samt 1 à 2 ägg, ett skedblad grädde, finhackad lök, peppar, salt och litet socker efter smak. Sedan formas denna smet, då den blifvit väl arbetad, i bullar, platta eller runda, rullas i rifvet bröd och stekas i smör i en stekpanna.

Drycker.

God glögg. $^1/_2$ stop malaga, $^1/_2$ stop konjak, socker, russin, kanel och krossade kardemummor tagas efter smak; allt samman uppkokas en gång och hälles i en soppskål, som täckes med lock. Efter afsvalningen hälles den på buteljer med vida öppningar, på det att russinen kunna följa med. Då man vill servera glöggen, ställes buteljen på en varm kakelugn, tills den fått lagom värme. Bränvin kan begagnas i stället för konjak.

M. L.

Rödvinsglögg. $^1/_2$ qvarter vatten, kanel, kardemummor och socker kokas en stund, tills det får smak af kryddorna och ser klart ut; sedan ihälles 1 qvarter rödvin, och, då det kokat upp, är det färdigt.

God choklad. $^1/_4$ ℔ osockrad choklad lägges i en half kanna vatten att hårdt sammankoka, tills nära hälften återstår. Det afredes då med en dessertsked potatismjöl, upplöst i 1 qvarter mjölk, och vispas flitigt. Socker efter smak. Grädde vispas till hårdt skum, och då chokladen serveras lägges på hvarje kopp ett par skedar gräddskum.

Inläggning.

Förvaring af dill. I anledning af ett i ett föreg. n:r af Idun omnämdt recept på förvaring af dill, vill jag föreslå ett ännu bättre, näml:

Dillen hackas fint, lägges på buteljer med vida halsar, hvarefter ihälles god stark ättika; buteljen öfverbindes med pergamentpapper, som förut bör doppas i varmt vatten för att bättre sluta till. Sålunda inlagd dill användes naturligtvis endast till sås.

Ehuru gurktiden längesedan är tilländalupen, lemnar jag här ett recept på, huru pressgurkor förvaras under vintern, så att de äro såsom färska.

Man skär gurkorna i tunna skifvor, beströr dem hvarftals med fint salt och låter dem stå pressade öfver natten; sedan afhälles laken väl, och gurkorna öfverspolas med friskt vatten sam. uppläggas på linne för att afrinna, hvarefter de nedläggas i glasburkar. Efter gurkornas mängd uppkokas nu en lag, hvartill man tager $^1/_2$ skålp. socker till hvarje stop vatten; den slås kall öfver gurkorna, som sedan öfver öfverbindas med pergamentpapper. Serveras med endast en tillsats af peppar efter smak.

Matlagning.

God surkål. Hvitkål hackas fint, lägges i en kastrull med något vatten och ej för litet smör; får ej bli brun utan endast koka, tills den blir mör, hvarefter den tillsättes med ättika, socker och litet stött kummin. Är utmärkt god och smaklig att servera till salt får- eller oxkött; garneras med små fina frickadeller. Denna kål lagad för tillfället är vida bättre än den, som i allmänhet förr nedlades till vinterförråd.

Skånska.

Engelsk rätt. 3 à 4 ägg och så mycket söt grädde, man tycker, samt hvetemjöl, att smeten blir ganska stadig, vispas tillsammans. Små fläsktärningar bräckas i en panna, hvilka sedan nedröras i smeten, hvaraf gräddas munkar. Uppläggas på fat och öfverösas med smält smör. Passande till frukosträtt.

Klädedrägten.

Att fukta *blanksmörja* till stöfvelborstning med några droppar fotogén i st. f. vatten har den påföljd, att man får skodonen särdeles blanka och vackra; dock bör man akta sig att ej taga för mycket fotogén.

Stenia.

Hvarjehanda.

Enkelt sätt att hindra ost att torka, är att lägga den i en stenkruka, som täckes med en skål, hvari vatten hälles. Krukan bör stå i kallt rum. Detta behandlingssätt är förträffligt, isynnerhet för schweizerost.

Maria E—.

Läkareråd.

A. B. Troligen ej mycket att vinna genom annan behandling. Ni bör emellertid laga, att ni har jemn och lös afföring samt undvika hårdsmälta födoämnen, öl, viner och kaffe.

Bekymrad flicka. I sådant fall kan ni försöka hypnotisk behandling af läkare, då ju omsorgsfull behandling af specialist ej kunnat skaffa er lindring.

Oförnöjd. Vi kunna ej göra annat än trösta er med Sehlstedts: »bättre rödt än grönt!»

Anjalaflicka. 1). Kan ej besvaras utan undersökning. 2). Se svar till Ina i n:r 9. Vi äro dock ingalunda i stånd att kunna lofva er säker hjelp. 3). Detta botas ej med medicin! Ni måste sjelf söka öfvervinna dessa obehag.

E. W—n. Drick hvarje morgon en timme före frukosten två glas artificielt Carlsbadervatten 50° varmt. Undvik kaffe, öl och spirituosa, ärtor, bönor, potatis och sötsaker. Lef af mjölkmat, ägg, färsk fisk (kokt) och färskt kött (ej fett tillagadt).

Fru S—R. Se svar till E. W—n här ofvan. — Mjölk skall och måste »syrsättas» i magen och gör så äfven i den friskaste. Troligen fördrar er man mjölken bättre, om den är kokt.

Ny prenumerant. I sådant fall bero de troligen på någon inre orsak. Är er mage på n got vis dålig, eller har ni något underlifslidande?

A. E. Vi känna intet om mannen i fråga och ha ej heller hört, att någon med detta namn anlitats.

Eugenia. Detta kan ej förekommas, och mycket är ej heller att göra för att lindra dessa obehag. Förtär blott högst litet dryck eller flytande föda till måltiderna; drick emellan dessa Vichyvatten i små qvantiteter.

Margit. Se svar till Ina i n:r 9. Ytterst svårbotligt!

Young Man. 1). Troligen någon slags astma. Mera kunna vi ej säga utan undersökning. 2). Jo, bot finnes ju, alldenstund ni redan en gång blifvit bättre genom lämplig behandling. Börja ånyo dermed.

A—a. 1) Ingnid något fettämne, t. ex. *lanolin*, innan ni går ut. 2). Massage.

Ev. 23 år. Hvad er nuvarande sjukdom och svaghet beträffar, fordras naturligtvis undersökning för att kunna säga, hvad orsaken är, och hvad som bör göras. Likaså måste undersökning (helst af specialist) afgöra, om plågorna vid menstruationen bero på något underlifslidande.

25-årig. Tsg, när värken påkommer, 50 à 75 centigram *antifebrin.* — Äro edra tänder skadade, böra de behandlas af tandläkare.

D:r —d.

Frågor.

N:r 329. Vill någon af Iduns läsarinnor godhetsfullt upplysa mig om, hvilken slags sked man bör begagna till s. k. krabbaväf? Jag antar den skall vara grof, på det ränderna må komma att synas upphöjda.

Hvilket nummer på garnet?

Gammal prenumerant.

N:r 330. En af Iduns prenumeranter nämnde en gång, att hon alltid syr sina kläder utan profning. Hur går detta till frågar en, som för svar härpå skulle vara mycket tacksam.

Gammal prenumerant.

N:r 331. Vid jultiden år 1878 eller 79 utkom såsom följetong i Sydsvenska Dagbladet Snällposten en del »julhistorier». Bland dessa fans en spökhisoria af Charles Dickens, som han sjelf skulle ha upplefvat, upptagande 2 à 3 n:r. Frågas om dessa nummer finnas och i så fall till salu?

Alarik.

N:r 332. Fordras numera vid hvarje telegrafstation att hafva aflagt studentexamen för att erhålla plats, frågar

Gulli.

N:r 333. Trifvas palmträd i allmänhet bäst i sol eller skugga undrar

Gulli.

N:r 334. Huru skall man rengöra och få silfverglans på gamla tennsaker?

Jonas L.

N:r 335. Vore särdeles tacksam, om någon genom Idun ville visa mig trefliga, men enkla monogram E. N. och M. Ö.

N:r 336. Fins det någon af Iduns många läsarinnor, som eger några äldre adresskalendrar och i så fall skulle godhetsfullt vilja bortskänka någon? Med stor tacksamhet skulle jag mottaga en dylik under adress:

»*Stina*». *Boden. p. r.*

N:r 337. Kan någon upplysa mig om »The unveiled Isis« — en bok i teosofiskt syfte — är öfversatt till svenska?

Stina.

N:r 338. Skulle någon af Iduns läsarinnor vilja gifva mig en beskrifning öfver, huru spilånga bör lutas för att bli bra? Svar utbedes i Idun.

Mucedes.

N:r 339. Skulle någon af Iduns läsarinnor godhetsfullt vilja gifva undertecknad upplysning om någon vacker kyrkmarsch för orgel. Svar emottages tacksamt af

X 20.

N:r 340. Kan någon af Iduns läsare eller läsarinnor säga mig, hur man bör göra för att få dubbelfönster klara i ett oeldadt rum? Märk, de äro klara då de sättas in, men slå sig ofta. Svar önskas snart

Titti.

N:r 341. Vore tacksam, om någon af Iduns läsarinnor ville uppgifva någon förträfflig parlör, en svensk-fransk, en d:o tysk och en d:o engelsk.

Alarik.

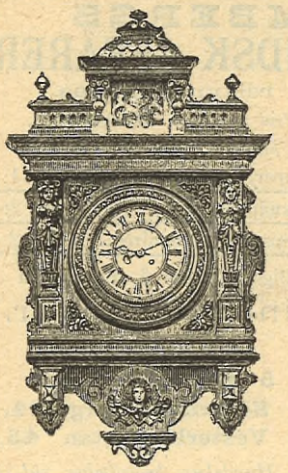

C. F. LAURINS SÖNER
Etablerade 1844.
Urmakare och Urhandel.
63 Slussplan 63. Telefon 21 49.
Försälja **goda, justerade**
Ur
med 2 års garanti.

Silfver-Cylinder-Ur	fr.	18 kr.
» Ankar-Ur	»	26 »
Guld-Dame-Ur, uppdragning i bygeln	»	45 »
Guld-Herr-Ankar-Ur	»	40 »
Regulatorer, lod, slagv.	»	40 »
» fjäder	»	17 »
Amerikanska Pendyler	»	18 »
» Skepps-Ur	»	7 »
» Väckar-Ur	»	6 »
Talmi-Urkedjor	»	2 »
Nickel- »	»	75 öre

Urnycklar, Medaljonger. Glasögon, Pince-nez.
Thermometrar. Marin- och Teater-Kikare.

C. F. LAURIN'S SÖNER
Urhandel. (672)

Moderna Sals-ur från 55 kronor.

Permar till Idun 1889

finnas nu tillgängliga i på samma gång **elegant** och **praktisk utstyrsel**, så att dam och smuts ej häfta vid dem.

De tillhandahållas dels i **blått och guld**, dels i **rödt och guld** med **klothrygg**. Priset är i år

1 krona 25 öre.

Inga permar expedieras, utan att beloppet först insändts antingen *medels postanvisning* eller ock i *sparmärken* (**ej** frimärken!). Efter erfarenheten från förra året, vilja vi enträget uppmana Iduns läsarinnor att med första insända sina reqvisitioner, på det de må vara säkra om att ej komma, sedan upplagan, som på förhand bestämmes, är slutsåld.

Obs! Dem af Iduns läsarinnor, som sakna n:r 7 och 9 för detta år, meddelas, att dessa nummer komma att nytryckas på nyåret, för så vidt minst 100 anmälningar härom, åtföljda af reqvisition på permar, ingå. För öfrigt kunna öfriga nummer af årgången erhållas till komplettering mot insändande af 15 öre i frimärken pr nummer. *Permar till Idun* kunna ock användas till

lämplig julgåfva.

Med utmärkt högaktning
Frithiof Hellberg
Red. o. utgifvare af Idun.

N:r 342. Skulle någon af Iduns läsarinnor vilja godhetsfullt gifva mig upplysning om, hur man billigast, men också trefligt, bör göra en gungstolsdyna? De mest brukliga äro så dyrbara. *Villrådig.*

N:r 343. Kan någon af Iduns välvilliga läsare gifva mig upplysning om det finnes någon pensions- och hjelpförening i Sverige för qvinnor, der man genom insättningar i en lifränte- eller kapitalförsäkringsanstalt skaffar sig en inkomst för ålderdomen. Tacksam för svar *Arbeterska.*

N:r 344. Jag blefve innerligt tacksam om någon af Iduns läsarinnor ville underrätta mig om, hur man tillagar pudding af fiskmjöl? *Emmika,*

Svar.

N:r 202. Bläckfläckar å golf borttagas med *tennsalt*. Saltet lägges i ett glas eller dylikt och litet ljumt vatten påfylles. Sedan lägges massan på fläcken, der den bör ligga några timmar. Derefter bortsköljes tennsaltet väl med varmt vatten.

N:r 232. Ber att härmed få rätta ett fel, som insmugit sig i svaret angående beräkning af varp.

Af en sträng linnegarn får man 20 pasmar bred, 2 alnar lång varp eller också 2 pasmar bred, *20* — står 10 — alnar lång, hvilket man tycker går lättast att beräkna efter.

N:r 241 och **286.** Det bästa och enklaste sättet för pressning af ömtåligare växter, såsom Campanula (Blåklockan) och Pyrola-arterna samt Linnéa och Centaurea Cyanus (Blåklint) m. fl. har jag funnit vara följande. Man inlägger växten i ark af tjockt, mjukt läskpapper, hvilket ombytes — till en början åtminstone — mycket ofta, ända till 2 å 3 gånger om dagen, samt ser noga till, att pressen i början tillskrufvas lösare och så småningom allt hårdare för hvarje gång läskpapperet ombytes. I st. f. hela ark af läskpapper kan man, om man så vill, begagna vanligt grått presspapper och endast lägga små bitar af läskpapper på ömse sidor om de ömtåligaste delarne af växten, såsom blommor och knoppar. — På dylikt sätt har jag lyckats bevara färgen på äfven de ömtåligaste pressade växter; känner någon ett bättre sätt, skall helt säkert såväl *Elsa* som *Prenumerant* och mången annan i likhet med undertecknad blifva mycket tacksam, om detta meddelades genom »Idun».

Besvarandet af senare delen af *Prenumerants* fråga n:r 286 rörande uppgift på de mera kända personligheters älsklingsblommor, favoritfärg, dito arier, sånger och maträtter, m. m. dyl. lemnar jag åt någon annan mindre prosaisk och mera — *sit venia verbo* — nyfiken än *Berthold.*

N:r 261. Uti svar å frågan 261 står *svafvelsyra*, skall vara *salpetersyra*. *Fru Anna.*

N:r 282. Jag har en kortfattad afskrift: Uppgif adress och ni skall vid tillfälle måhända få en kopia deraf. *Ebon Uoi.*

N:r 286. Om man, då växten lägges i pressen, omkring sjelfva blomman eller blomställningen breder ett tunnt lager af bomull, bevaras blommans naturliga färg och, åtminstone för en tid, äfven dess doft. *Eva.*

N:r 290. Sy på en bit java-stramalj (helst mörk) eller vanlig säckväf en lagom bred bård. I midten infälles ett vackert skinn eller en bit grof kapp- eller möbel-schagg. Mattan fodras med säckväf samt prydes i kanten af en tjock snodd i samma färger som bården. — En sådan skrifbordsmatta blir både vacker, varm och billig. Om så önskas, sänder undertecknad gerna genom Idun mönster å lämplig bård. *Eva.*

— — Tag mattan af säckväf, 128 cent. lång, 68 cent. bred. Brodera med rödt äkta garn en 13 cent. bred ranka. Sätt inuti antingen en större stjerna eller annat mönster eller kläd det med röd yllesatin. Varmast, vackrast och solidast, om ni kunde få en djurhud, af rådjur eller annat. Fodra med en gammal aflagd vinterkappa, som ordentligt skarfvats samman med sömmarne *ned åt* men sydda nätt åt hvar sin sida. Virka uddar af tjockt rödt ullgarn och sätt omkring. Ni får då en vacker varm, billig och prydlig skrifbordsmatta. *Ebon Hoi.*

Breflåda.

S. R., Upsala. 2 kr. pr gång.

E—n. Logogryfer använda vi ej.

Hilda. Tack för vänliga intresset. Iduns pris är redan nu, i förhållande till det gedigna värdet af hvad den lemnar sina prenumeranter, satt så ytterst lågt, att någon nedsättning är otänkbar.

Nanna. Insända annonsen skulle upptaga 11 rader och således kosta 2 kr. 75 öre pr gång.

Lo. Svaret har ni nog sjelf sett i Idun. Välkommen åter.

G. L. L. Tillhör annonsafdelningen.

J. L. Tonvigten lägges å första stafvelsen.

F. H—m. Bäst att prenumerera å närmaste postanstalt. Tidningen kan ock sändas i korsband direkt från vår expedition, men tillkommer då porto.

Lein. Så småningom — åtminstone det senare.

G. Eder skiss tilltalar oss. *Om* det blir någon möjlighet bereda plats i det ytterst strängt upptagna julnumret, göra vi det med nöje.

Nykommen. Adressera brefvet till vår redaktionsbyrå och påteckna ordet: Läkarråd.

Maria E—. De tre första qvartalen kunna erhållas med undantag af n:r 7 och 9, som alldeles gått ut. Pris: 3 kr. N:r 41 och 46 finnas.

18-åring. För sent inkommet.

R.—n.—l. Tack välkommen igen!

Red.

Innehållsförteckning:

Grefvinnan Stephania von Platen. (Med porträtt.) — Våra fiickor i skolan; af *Mathilda Langlet.* — Fantasi; poem af R.—n.—b. — Några ord om influensa och dess behandling; af *D:r—d.* — Barnet; skiss af *I...* — Hvad skall jag ge pappa? af *P. Douberck.* — Iduns julklappsbazar. (Slutet.) — Fönster och gardiner; af *Max Gerbach.* — Litcratur. — Hvems var felet? En äktenskapsstudie af *Ottar.* (Forts.) Våra barn. — Toaletten. — Handarbeten. — Fönsterträdgården. — Smörgåsbordet. — Drycker. — Inläggning. — Matlagning. — Klädedrägten. — Hvarjehanda. — Läkareråd. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Annonser.

Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).
Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

En ung, anspråkslös flicka af god familj, som är villig att betala något för sig, kan i februari få plats i enkel tjenstemannafamilj på landet att biträda med inom hus förefallande göromål samt vara husmodern behjelplig vid barnskötsel. Svar, helst med fotografi, inlemnas å Iduns byrå uuder adress »Tjenstemannafamilj». [662]

PLATSSÖKANDE.

En 30-årig snäll o. bildad flicka, språk- och musikkunnig, önskar plats hos något äldre fruntimmer såsom sällskap och lektris samt gå till handa i husliga göromål eller ock som lärarinna för mindre barn. Goda referenser. Lönepret. små. Svar t. »Hemlös», *Fellingsbro*, p. r. [628]

De, som önska en erfaren, *kunnig* o. *duglig* lärarinna åt sina barn samt ett godt sällskap i hemmet, torde för upplysningars och rekommendationers erhållande adressera sig till »Kompetent 1890», Nyköping, p. r. [66]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius
Lilla Vattugatan 24, 9—10 och 2—3.
Mag- och hudsjukdomar.
[153]

Doktor MAGNUS WIKSTRAND,
Kungsgatan 8 (vid Hötorget),
behandlar **invärtes** och **könssjukdomar.**
Träffas kl. 9—10 f. m., 2—3 e. m.
[520]

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.
Hvardagar ½3—½4. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis ***Barnsjukdomar.*** [34]

Doktor
Karolina Widerström
Bryggargatan 6. 2 tr. Allm. tel. 83 00.
Mottagningstid: Alla hvardagar 12—2.

Med. D:r ERNST SALÉN,
Ögonläkare.
Bostad: **Stora Vattugatan 2,**
Mottagning: helgfria dagar kl. ½10—½12 f. m.

Doktor C. D. Josephson
Hötorget 11, 1 tr.,
Hvardagar 2—3. Helgdagar 10—11.
Allm. telef. 69 10.
Fruntimmerssjukdomar, Förlossningar.
[133]

Tandläkaren
Constance Elbe,
Humlegårdsgatan 8, 2 tr.
Rådfrågningstid 1—2. [120]

Doktor A. KULL
Riddargatan 26 A, I tr. upp,
kl. 9—10 f. m.; ½3—¼4 e. m.
[472] (G. 24414)

ROLAND MARTIN
Tandläkare
Vasagatan 10, Stockholm,
snedt emot Centralstationen. [243]

Doktor
Johannes Schmidt,
10 Wallingatan 10
nedre bottnen.
OBS. Ändrad bostad. OBS.
Mottagningstider:
kl. 10—11 f. m. och 2—4 e. m.
Helgdagar endast sjukbud.

Fullständig sjukgymnastik efter Kellgrens metod, så väl manuel behandling som rörelsegymnastik.

Äfven **massage** och **hypnotisk behandling.**

Tre-årig assistent hos Direktor Kellgren i London biträder vid gymnastiken.
Tider: *för Herrar* kl. 9—11 f. m. samt kl. 3—5 e. m.
» *för Damer* kl 12—3. [600]

Panoraman
i
Rundmålningsbyggnaden
å Djurgården är öppen alla dagar från kl. half 10 f. m. intill mörkrets inbrott.
[460]

Panorama international,
Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)
Lördag sista gången
1:sta Serien: **En resa utmed Rhen.**
Nästa vecka:
2:dra serien af
Verldsutställningen i Paris 1889.
Entré **30 öre,** barn **20 öre.**
Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10—10.

En student kan erhålla god och billig inackordering i Upsala. Fröken Ekström, Upsala, Bredgränd 11, lemnar vidare upplysning. [573]

STOCKHOLMS DAGBLAD

Den fördelaktigaste tidning för annonsering i Stockholm och landsorten.

Stor spridning bland de burgna klasserna i landets olika delar.

Sveriges största nyhets- och annonstidning

utkommer med sju nummer i veckan

samt talrika dubbelnummer, hvarigenom tidningen dagligen kan erbjuda det största och mest omvexlande textinnehåll, och äfven under riksdagstiden innehålla ett rikare urval af *underhållande och nyttig läsning* än någon annan tidning.

OBS. Tidningen har nu fått **nya, vackra stilar.**

Snabba och tillförlitliga nyheter. — Enskilda telegram och korrespondenser. — Goda referat.

Åt *följetongen, litteraturen* och *konsten* egnas synnerlig vård, likasom åt *qvinnans, hushållets* och *familjens intressen, ekonomiska, tekniska, landtbruks-* samt *handels-* och *sjöfartsafdelningarna.*

I *extranumren* komma bl. a. att inflyta: lefnadsteckningar af in- och utländska personligheter, af ***Harald Wieselgren*** m. fl.; bref från Rom af ***Pukk Munthe,*** Stockholmsbilder af ***Claës Lundin. Nikos*** m. fl.; uppsatser af ***Ed. de Pressensé*** och ***Em. de Laveleye.***

☞ I *följetongen* komma att under närmaste tiden intagas berättelser af ***Jonas Lie, Errol Halévy*** och ***Tor Hedberg*** samt originalöfversättningar från *ryskan.*

Stockholms Dagblads Predikobilaga innehåller nu en fullständig årgång (af omkring 60) predikningar. Den kommer att fortsättas detta år med sorgfälligt valda predikningar af *in- och utländska* predikanter, som ***gratis*** tilldelas ***alla*** *års*prenumeranter.

Nytillträdande årsprenumeranter, som önska få ***hela*** samlingen komplett, erhålla hittills utkomna predikningar mot insändande af postqvitto med intyg.

Pris för Stockholmsupplagan: i Stockholm 18 kr. för år, 5 kr. för qvartal.

Pris för Landsortsupplagan: 10 kr. för år, 3 kr. för qvartal, postbefordr. inber.

Annonsprisen beräknas numera sålunda: i Stockholmsuppl. 12, i Landsortsuppl. 15, i bägge upplagorna 25 öre, med *rabatter* vid större annonsering, *Större stilsorter efter särskild tariff.*

Hvad skall jag göra i jul? Lära mig ste-no-grafi.

I alla boklådor:

Lundgren: **Lärobok i Arends' stenografi.** Pris 50 öre.

Clason: **Läse- och skriföfningar i Arends' stenografi.** Pris 50 öre.

Upplysningar om det ***lättlärda, lättlästa*** o. ***särdeles praktiska*** **ARENDSKA** systemet lemnas af **SVENSKA STENOGRAF-FÖRBUNDET,** Upsala, samt af **STENOGRAFISKA INSTITUTET,** Stockholm, adress: *Brunells Handelsskola,* Drottninggatan 48. [664]

Sv. Panoptikon

Kungsträdgårdsgatan 18

öppet hvardagar och söndagar **hela** dagen från kl. 9 f. m. till 10 e. m.

[359]

! !

VÄLKOMMEN!

Julpresent.

Alla välfournerade detaljaffärer försälja

F. PAULI'S

Eau de Cologne, Parfymer, Finare Tvåler.

Obs. Bör

För att erhålla det mest *fashionabla,* smakfullast utstyrda och af kännare *bäst* ansedda fabrikat alltid *särskildt* efterfrågas med Namnet **Pauli,** Stämpeln **Bikupan.**

Etablerad 1841.

[675]

Förtjusning

skall enhvar känna, ung eller gammal, som blifver ägare till ***Examinator,*** Sveriges mest lärorika, roande, eleganta och prisbilliga tidsfördrif, som sjelf gifver lärorika och nöjsamma frågor och svar. Svensk uppfinning och tillverkning. Reqvirera genast, ty annars hinner jag måhända ej expediera till jul, emedan massor beställningar ingå. Endast hos mig eller mina Agenter kan *Examinator* erhållas. Priset oerhördt billigt eller ***endast 2 Kr. pr st.,*** som bör insändas pr postanvisning. Vid partiköp rabatt.

[661] *John Fröberg, Finspong.*

Fin-fin

Julklapp.

Ett schackspel,

synnerligen fint och väl arbetadt i metall, säljes för **hundra** kronor.

Äfven finnes till salu för **femtio** kronor

ett reseschatull

med tillbehör, hvilket säges hafva följt den store *Gosselmann* på hans verldsomsegling.

Närmare meddelas och sakerna visas å Iduns byrå. [677]

CARL MALMBERGS

välrenommerade HANDSK-AFFÄRER

rekommenderas.

Till julen: **Presentkort** på Handskar portofritt.

Pris å billiga **Handskar,**

för hvilkas hållbarhet ansvaras:

4 knappar, breda silkessömmar kr. 1: 50

5 *snör*knäppen, d:o d:o kr. 2:—

6-knapps Mousquetaires..... kr. 2:—

Billigaste priser å alla slag af

Vinterhandskar.

BUTIKER:

5 Sturegatan 5,

24 Södermalmstorg 24,

45 Vesterlånggatan 45.

☞ *Handskar hemsändas vid reqvisition pr Telefon: 22 46.*

[262]

Nytt svenskt originalarbete.

Å undertecknads förlag utkommer

MÄRKVÄRDIGA QVINNOR

af

ELLEN FRIES.

fil. doktor.

De populära lefnadsteckningar, hvilka härmed lemnas i allmänhetens händer, och för hvilka de tillförlitligaste källor anlitats, äro afsedda för *den bildningssökande allmänheten.* Bland historiens märkvärdiga qvinnor hafva utvalts lämpliga representanter för de olika riktningar, i hvilka qvinnan under skilda tider utmärkt sig. Arbetet prydes med omsorgsfullt utvalda porträtt, der sådana finnas att tillgå, samt titelvignetter och initialer, tecknade i de olika tidehvarfvens stil af *R. Haglund.*

Arbetet sönderfaller i två serier: alla de i första serien förekommande qvinnotyperna äro från främmande land; i den andra serien lemnas en framställning af märkliga svenska qvinnors lif.

Hvardera serien utkommer i omkring 6 häften à 80 öre. Af första serien äro 3 häften utkomna.

Subskription mottages i bokhandeln.

[666] ***Aktiebolaget Hiertas Bokförlag.***

Eleganta

Presentkort

å

IDUN

samt

Iduns Mode- och Mönstertidning

för år 1890

tillhandahålles **endast** å Iduns byrå, **Drottningatan 48.**

Pris:

Idun med Modetidningen:		Idun ensam:	
helt år	kr. **6:** 50	**helt år**	kr. **4:** —
halft år	» **3:** 25	**halft år**	» **2:** —
qvartal	» **1:** 65	**qvartal**	» **1:** —

befordringsafgiften inberäknad.

För reqvisitioner *från landsorten,* som lättast ske medels postanvisning, då å postanvisningen den persons namn och adress utsättes, hvilken skall hafva tidningarna, tillägges till ofvanstående pris 25 öre som öfverflyttningsafgift. *I hufvudstaden* kunna reqvisitioner likaledes ske pr bref eller brefkort, om porto bifogas.

Med utmärkt högaktning

Frithiof Hellberg,

[679] *Redaktör och utgifvare.*

B. J. LUNDBERGH,
Entreprenör,
Stockholms Begrafningsbyrå
(etablerad 1868)
26 Vesterlånggatan 26.
Bell Tel. 410. Allm. Telef. 2331. [598]

Helsovännen

börjar 1890 sin 5:te årgång; 2 häften i månaden. Bjuder helsosamt innehåll för friska, som icke vilja varda sjuka och för sjuka, som åter vilja varda friska. Meddelar bepröfvadt gammalt och opröfvadt nytt. Bekämpar samhällsfiender både små, som kallas bakterier, och stora, som heta gamla oseder. — För att gagna det starkare könet, som dock dör tidigare än det svagare, bjuder denna årgång på en *större illustrerad gratisbilaga* om

Mannens slägtlif,

sådant det är och borde vara bland gifta och ogifta. Ljusa och mörka sidor belysas; specielt skola nattsidor af Stockholmslifvet komma i dagsljuset. — **Bidrag af många läkare.** — *Årspris* i Skandinavien endast 2 kr. 50 öre på posten eller hos bokhandlare; i Amerika 1 dollar, då prenumeration göres direkt hos Redaktionen. — *Prenumerantsamlare* antagas. — *Annonser* införas. — *Utgifves* i Stockholm af med. d:r **E. W. Wretlind.** [674]

Non Plus Ultra.

Guldmedalj London 1884. Prisbelönad Antwerpen 1885.

Guldmedalj London 1885, Prisbelönad Köpenhamn 1888.

Arraks-Punsch Medaille d'Or
belönad med
Guldmedalj
(Första priset)
vid Verldsutställningen i Paris 1889. [668]

I **Palm & Stadlings** samt öfriga boklådor i riket:

Om Pianoundervisningen i våra dagar.

En hjelpreda för elever, föräldrar och unga lärare.
Bearbetad efter de bästa källor
af
Ferd. Bengzon.
Pris 1 kr. [660]

Ärade damer! En ung o. rask köpman, egande ett nätt och trefligt hem samt god affär i vacker trakt å landet, önskar sig en öm och god maka (helst från landet) med förmögenhet. Svar med fotografi, märkt »*A. B.*», torde godhetsfullt med snaraste insändas till Idun, Stockholm. [647]

IDUN
utgifves fortfarande af
FRITHIOF HELLBERG
och med bidrag af de förnämsta manliga och qvinliga medarbetare, bland hvilka må nämnas:
Mathilda Langlet, Eva Wigström (Ave), Hélène Nyblom, Elna Tenow, Anna Wahlenberg, Vilma Lindhé, Amalia Fahlstedt m. fl.; d:r Rafaël Hertzberg (Helsingfors), Georg Nordensvan, Johan Nordling (red.-sekret.), Birger Schöldström, Adolf Hellander, L. A. Ahlgren (Scævola), Daniel Fallström m. fl.

IDUN
bör finnas
hos
hvarje bildad
qvinna,
i hvarje bildadt
hem.

IDUN
meddelar talrika uppsatser i allt, som rör qvinnan och hemmet.
Qvinligt porträttgalleri
med porträtt i hvart eller hvart annat nummer.
Intressanta berättelser o. följetonger.
Hundratals husliga rön o. råd.
Mycket gouterad afdelning för frågor och svar.
Kostnadsfria läkareråd
af en praktiserande hufvudstadsläkare
m. m. m. m.

IDUN

»damernas egen tidning»
samt

IDUNS
Mode- och Mönster-Tidning

utgifvas år 1890 till följande pris:

Idun med Modetidningen		Idun (ensam)		Modetidningen (ensam)	
1/1 år	kr. 6: 50	1/1 år	kr. 4: —	1/1 år	kr. 5: —
1/2 »	» 3: 25	1/2 »	» 2: —	1/2 »	» 2: 50
1/4 »	» 1: 65	1/4 »	» 1: —	1/4 »	» 1: 25

befordringsafgiften inberäknad.

Prenumeration torde ske oförtöfvadt.

IDUN
utkommer hvarje fredag i 12- à 8-sidigt format, tryckt på fint, glättadt papper;
IDUNS
Mode- och Mönster-Tidning
en gång i månaden, 8-sid. o. rikt illustr. samt med en rikhaltig mönsterbilaga.

För **halfva priset** erhålla Iduns abonnenter (och endast de!) den eleganta och rikhaltiga
IDUNS
Mode- o. Mönstertidning.
Då denna eljes kostar 5 kr. pr år och 1: 25 i qvartalet, få Iduns abonnenter densamma för 2: 50 pr år eller 65 öre i qvartalet.

IDUN
är
Skandinaviens
mest spridda tidning för fruntimmersverlden.
IDUNS
Mode- och Mönster-Tidning
är Skandinaviens **billigaste** modetidning — för så vidt prenumeration sker i samband med Idun då priset endast blir 65 öre i qvartalet. Se annonsens midtfält!

Upplagan
utgör nu inalles
11,000 ex.
deraf postupplagan
(enl. officiella siffror)
7,650 ex.
Densamma utgjorde vid 1888 års utgång endast 4,750 exemplar.

IDUN
har
utelutande
fasta abonnenter,
inga lösnummerköpare.
Bästa och billigaste annonsorgan
för dem, som önska träffa qvinnorna och hemmen med sina annonser.
Byrå och expedition:
48 Drottninggatan 48.

SPRÅK och STENOGRAFI.
Undertecknad, som studerat utomlands och eger flerårig praktik som lärarinna, undervisar i **franska, tyska, engelska** och **spanska** språken samt i **stenografi** (Arends' system).
Jetta Westerlind,
Nybrogatan 40, 4 tr., venstra uppgången. [665]

Den 9 innevarande December är i huset
N:r 9 Kungsgatan
öppnad
Nordisk Konst- och Slöjdutställning
— omfattande: —
Träskulptur · Målningar · Konstväfnader · Dekorationsföremål
— m. m. —

RAMLÖSA PLANTSKOLA
Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slags **plantskoleartiklar** är nu utkommen [433] och tillsändes franko.
Helsingborg i sept. 1889.
N. P. JENSEN

Julklapp för Herrar!
Hundar från
HUNDGÅRDEN HEKTOR,
[607] **GÖTEBORG.**

KÖP
Svenska Julpresenter
hos
32 Moritz Scheike, 32
Drottninggatan
Arbeten af äkta Cuivre Poli,
bestående af *Skrifgarnityrer, Cigarraskfat, Ljusstakar, Klockställ* m. m. till fabrikspriser.
Stort urval af Svenska Nickelarbeten,
bestående af *Kaffe-* och *Teserviser, Brickor, Brödkorgar, Bordställ, Ljusstakar* m. m. **till fabrikspris.** [644]

AUG. HOFFMANNS
Pianofabrik och Magasin,
50 Regeringsgatan 50.
Obs. Generalagent för verldens **första pianofabrik** [632]
Steinway & Sons, Newyork.

Ovilkorligen den nyttigaste Julklapp.

Alldeles nytt! Handväfapparaten (The Patent Darning Weaver) för stoppning af strumpor, duktyg m. m.

Pris: **2**,50.

Sändes portofritt till landsorten emot insändande af

2,80.

Obs.! *Order emottagas äfven genom IDUNS UTRÄTTNINGSBYRÅ, Stockholm.*

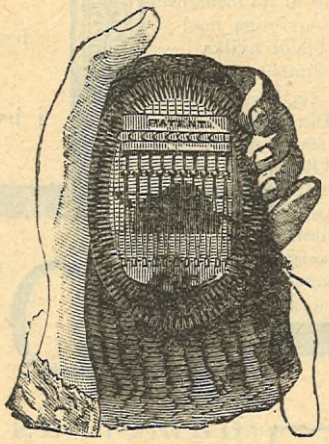

TRADE MARK.
Handens ställning vid arbetet.

Utfaller apparaten icke till belåtenhet, taga vi honom till baka, om han portofritt återsändes.

Oumbärlig i hvarje hem.

Sparar tid och ögon.

Gör strumpstoppning till ett nöje.

Lagar duktyg och servietter utmärkt vackert.

Ett barn kan på apparaten stoppa strumpor bättre och på kortare tid än en äldre, om hon också är van att stoppa på det gamla viset. — Tryckta beskrifningar på apparatens användande samt flere uttalanden från utlandets press m. m. bifogas hvarje apparat.

Stockholm *8 Sturegatan 8.* **PERCY F. LUCK & C:o.** Stockholm *18 Jakobsgatan 18.* [659]

Etui- & Portföljfabrik.

Specialaffär för alla slags monteringar.

OTTO GILLBERG

Telefon 4970.

36 & 38 Hamngatan STOCKHOLM.

Eleganta julpresenter.

Svensk tillverkning.

Goda varor. Billigt pris. Ferm expedition.

[625]

JULKLAPP!

Hos **Looström & Komp.**, Basaren å Norrbro, och öfriga bokhandlare finnas att tillgå:

WHIST, af H. L. Victorin. Med illustr. 75 öre.

PRÉFÉRENCE och TRÄKARL, af H. L. Victorin. Med illustr. 90 öre.

SKATKAT, Bearbetning från tyskan efter Dr J. C. Groth. Med illustrationer. 90 öre.

SCHACK, utarbetad af **Tom Wilson.** Med illustrationer. 40 öre.

BRÄDSPEL, Vira, Whist, Piquet, Écarté samt **Son.** Med illustr. 40 öre.

DOMINO, Damspel, Go-spel, Agon och **Solitär** utarbetad af **Tom Wilson.** Med 24 illustrationer. 1: 25.

BILJARD, utarbetad af **Tom Wilson.** Med 25 illustrationer. 90 öre.

ILLUSTRERAD SPELBOK. En handledning i de flesta i Sverige och utlander brukliga spel såsom **Schack, Biljard, Domino, Bräd-spel, Vira, Whist, Préférence, Boston, Bésigue, Piqué, Écarté** samt **Lawn-Tennis, Cricket** och **Krocket** m fl. Efter de bästa in- och utländska källor utarbetad af **Tom Wilson.** Pris: häftad 5: 25; kart. 5: 50; inb. 6: 75.

VIRAKORT. Ett blad. 25 öre.

Hvad skall jag gifva mina fruntimmer till jul?

På **Adolf Bonniers** förlag utkommer till Julen:

Rådgifvare för husmödrar.

En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet.
Bearbetning från tyskan af **O. H. D.**
Med **68 upplysande träsnitt.** Pris: 3: 50, inb. 4: 50.
Ur det rika innehållet anföra vi:

Våra näringsmedel och deras näringsvärde. Inköp af näringsmedel. De råa näringsmedlens förvaring. Inläggning och konservering. Näringsmedlens tillredning. Vattnet i hushållets tjenst. Kokkärl och husgeråd. Arten och beredningen af olika slags blandningar. Spiseln och kakelugnens skötsel. Ordningen i hushållet. Tvättens behandling. Fläckars borttagande. Sprit- och fotogénlampors behandling. Striden mot ohyra i huset och köket. Praktiska vinkar för varma och kalla dagar. Helsovården i familjen. I sjukrummet.

☞ Ett omfattande **uppslagsregister** underlättar bokens användande. ☜

Bästa julgåfva för damer!

Maltose Pumpernickel.

Nyhet!

Pumpernickel är ett öfver hela Tyskland välbekant, af råg tillverkadt bröd, som alldeles skiljer sig från vanlig ankarstock derigenom, att det har undergått en särskild bakningsmetod, som gör det värdefullare som näringsmedel och samtidigt **mycket lättsmält.**

Dessutom har mitt fabrikats näringsvärde genom tillsättning af *Maltextrakt* blifvit ytterligare förhöjdt. ***Maltose Pumpernickel*** håller sig frisk i lång tid.

Försäljes à 25 öre pr st. i min hufvudförsäljning och filialerna.

17 C. W. SCHUMACHER, Norrlandsgatan **17** [445]

Öhmanska Bageriet

17 Södermannagatan 17

Kongl. Hofleverantör

Julius Westerdahl

hemsänder efter reqvisition till alla delar af hufvudstaden, inlagdt i paketer,

Delikatess-Knäckebröd: *60 öre pr kg.* [652]

Allm. Telef. 3497. **D:o Spisknäckebröd:** *44 öre pr kg.* *Allm. Telef. 3497.*

BIKUPAN

Klarabergsgatan 23

Julexposition

[667] af vackra och nyttiga **Fruntimmersarbeten.**

Barnkläder:

Gossdrägter, Paletåer, Kappor, Bärkappor, Klädningar, Förkläden, Kragar, Haklappar, Hattar och **Mössor** m. m. till ovanligt billiga priser.

H. Arosenius,
20 Vesterlånggatan 20, 1 tr.
Allm. Telef. *708.* [645]

36½ **TILL** **36½**

Julen!

Tricotlif, nya modeller	**Kjolar** (kläde)
Gosskostymer	**Herr-Kalsonger**
Flickklädningar	**Herr-Tröjor**
Koftor	**Strumpor** m. m.
Västar	Goda varor

till lägsta priser uti

Elin Spross' Tricothandel

36½ Vesterlånggatan **36½**

Allm. Telefon 20 83. [369]

För JULEN 1889

Näsdukar! Näsdukar!

För JULEN 1889

De flesta Näsdukar äro inlagda i eleganta kartonger.

Order från landsorten expedieras omgående.

Hv. Linne-Dam-Näsdukar.

N:r	122	200	202	13	14
Pr duss.	2: 50	3: —	3: 50	4: 90	5: 40

N:r	16	18	20	22
Pr duss.	5: 90	7: 35	9: 75	11: 60

Alla 42 cm. i fyrkant.

Hv. Linne-Herr-Näsdukar.

N:r	206	208	13	14	16	18
Pr duss.	4: —	4: 75	5: —	5: 50	6: —	7: 50

N:r	20	22	23	24	26
Pr duss.	10: —	12: —	15: —	18: —	20: —

Alla 47 cm. i fyrkant.

Hvita Linne-Näsdukar,
fållade och med broderade initialer samt med hvitt el. kul. broderi:
N:r 16..... 10 kr. pr duss.
N:r 18..... 12 » »

Barn-Näsdukar,
hellinne, helt hvita el. med kul. bårder:
kr. 2: 25, 2: 50, 3: — o. 4: — pr duss.

Nyhet!
"Fortuna"-Näsdukar
för damer,
med breda, släta, kul. bårder:
6 kr. pr duss.

Hellinne Herr-Näsdukar
med kulörta bårder:
kr. 4: 50, 6, 7, 9 o. 12 pr duss.

Hvita Hellinne-Kammarduks-
Näsdukar
med bred fåll o. hålsöm samt hv. brod. initial:

N:r	110	11	13
Pr duss.	15: —	18: —	24: —

Barn-Näsdukar
hellinne med kul. bårder o. brod. initial:
4 och 5 kr. pr duss.

Nyheter i eleganta **Förkläden** från 2:—, 3:—, 4:—, 5:—, 6:—, 7:—, 10:—, 15:— kr. pr st.
» **Lampmattor** i silkesplysch från 1 kr. pr st.
» **Skriftygsmattor** i d:o » 3 » »
» **Franska Förklädes-Flaneller** från 1: 50 pr meter.
» **Pariser Hvilkuddar** af siden, stoppade med dun 6 kr., större 7 kr.
Ett stort parti **Hvilkuddar** i eleganta mönster till kr. 3: 50 pr st.
» » **Pallar** » » » 3: — »

26 Drottning-gatan

Stockholms Linne-Magasin
FR. THALIN.

26 Drottning-gatan

EXCELSIOR-TE.

Direkt från Hankow (China) importeradt,[1] oförfalskadt Te af 1889 års skörd, i flere utsökta, aromatiska och prisbilliga qvalitéer. Försäljes packadt i bleckburkar, kartonger och silfverstanniol genom Specerihandlarne.

En-gros-lager hos
Otto Dahlström & Komp.
[524]

Excelsior-Te.

Om **20** öre i frimärken insändas till **Skandinavisk Modetidning, Stockholm,** erhålles pr omgående ett elegant 20- à 24-sid. profnummer i fint koloreradt omslag af den löpande årgången.

BARA

BARA 20 ÖRE.

ÖRE

Häftet innehåller mer än 50 ypperliga illustrat. jemte beskrifningar öfver drägter, hattar, handarb., monogram m. m.

Endast n:r 1 — det präktiga **brud-utstyrselnumret** — betingar ett pris af *40 öre.* Tio n:r lemnas för 1,50; 20 för 2,50.

GULD-

Silfver-, Granat- och Fantasi-arbeten.

Stort lager.
Billigast hos
J. A. BOIJE,
Vesterlånggatan 45.
[605]

GUSTAF HOLMBLOM

Utförsäljer
alla nu moderna
Damkappor
uti
Mattelasé,
Brokad,
Plysch,
etc.

Eleganta Promenad-rockar och **Paletots** uti moderna färger, fodrade med ylle eller siden, **vadderade Supé-** och **Afton-kappor, Gråverkspels-kappor.**

KAPP-AFFÄR

Ett större lager af såväl **eleganta** som **enklare**
Dam- och Herr-
Morgonrockar
utförsäljas

från 10 till 50 kronor pr stycket.

38 Vesterlånggatan 38
nedra botten, 1 och 2 tr. upp.

Alla moderna
Dam-kappor,
Plysch,
Brokad, Mattelasé
utförsäljas.
(653)

Bort med liktornarne!
Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornsmedel (bättre än *Collodin* och alla andra liktornsmedel) borttager fullkomligt liktornar med roten inom kortaste tid. Inlagdt i eleganta kartonger har *Deletor* den *stora fördelen* framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktornar skall skatta sig lycklig efter att hafva användt *Deletor.* Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i spärmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor», Mörsil. [622]

Ingen humbug! Ingen humbug!

Observera noga,

att från **Axel Marcus, 17 Drottninggatan 17,** **Stockholms största Modeaffär** för endast detail, sändas profver å alla moderna **Baltyger** i silke, ylle och bomull, samt förfärdigas *skyndsamt, elegant* och *billigt* alla slags
KLÄDNINGAR samt **MORGONROCKAR.**
[546]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen I billigaste pris —
enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher **gratis** åt Iduns och Skandinavisk Modetidnings abonnenter och för uppdrag åt andra mot en *obetydlig* ersättning. Alla saker skickas mot efterkraf och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [241]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

12

kronor i stället för

20

Af

JESU LIF

En julgåfva för kristliga familjer

Tolf konstnärligt utförda teckningar af

Heinrich Hofmann,

inlagda i en finfin guldpressad kartong

finnes ännu qvar

en obetydlig restupplaga.

Obs. Arbetet, hvars boklådspris är 20 kr., erhålles numera endast genom Iduns Expedition för det oerhördt billiga priset af

endast 12 kronor.

Sändes mot efterkraf eller efter mottagen kontant liqvid.

[633] **Iduns Expedition.**

Lampor

af alla modeller jemte alla slags tillbehör, äfvensom de förnämsta

brännare,

som hittills i handeln före kommit.

Te-, Kaffe- o. Gräddkannor, Bordsurtouter, Sockerskålar, Visitkortskorgar, Brickor o. Brödkorgar, Mat-, Dessert-, Strö-, Kaffe-, Te- o. Såsked ar, Knifvar, Gafflar, Ljusstakar och öfrigt af **Nysilfver och Pläterarbeten.**

P. G. BJURSTRÖM.

P. G. BJURSTRÖM.

Lyx- **Artiklar:**

Ljuskronor, Kandelabrar, Blommor, Album, Parianfigurer, Fantasibord, Vaser, Urnor, Bordsprydnader m. m.

Blomkrukor, Blomställ, Diverse artiklar för Skrifbordet samt för Herr- och Damtoaletten m. m.

51 Drottninggatan **51**

STOCKHOLM. [550]

Bosättnings-artiklar

till fabrikspriser

af Glas o. Porslin, alla sorter, för Hushåll, Källare och Schweitzerier.

Te- o. Kaffedosor, Kaffeqvarnar, Brickor, Hinkar och Baljor af zink, lackerade Brickor o. Brödkorgar, Stenmortlar, Träbrickor för matbordet, Rifjern, Sopskyffar, Handlyktor, Strykugnar, Spisar, Kaminer, Rullgardiner, Rotborstar o. öfriga **Bosättnings-Artiklar.**

P. G. BJURSTRÖM.

Paraplyer.

Sveriges största lager af alla brukliga qvalitéer

ROSENBERGS

utförsäljes nu till julen till *ofantligt billiga priser.*

17 Tyska Brinken 17.

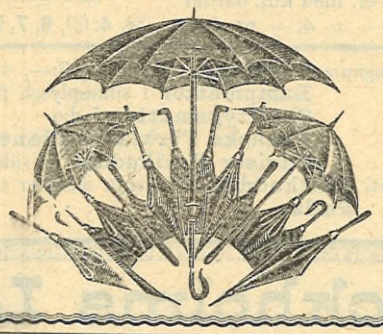

Parasoller.

HALFSIDEN-

Paraplyer (gloriosa [587] i stort parti till

kr. ,50 pr st.

Paraply-Magasin.

22 Drottninggatan 22.

Drottninggatan 18, 1 tr. **Allm. Telef. 600.** [585]

HUSMÖDRAR

Look here!

Ett godt oförfalskadt Kaffe torde säkrast erhållas i Kaffe- och Teimporthandeln

38 Drottninggatan 38

Allm. Telefon 4459. [629]

Tjäders Fröhandel

Makarts-Buketter

I St, Nygatan — Oxtorgsgatan 7

Återförsäljare rabatt. [631]

ENGELSKA och SACHSISKA HEL- och HALFYLLE-

LAGER AF FRANSKA — *KLÄDNINGSTYGER*

D. C. WENNERSTRÖMS

Manufaktur-Magasiner

STOCKHOLM

45 Drottninggatan 45 hörnet af Klarabergsgatan.

80 Drottninggatan 80 hörnet af Appelbergsgatan.

Ständigt lager af

Svarta äkta Lyoner-Sidentyger och äkta Schalar.

[162]

PARAPLYER och PARASOLLER.

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & C:is* i Stockholm tillverkningar af

Concentrerad Ättika på flaskor för utspädning.

Senap, blandåd efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.

Beefsteaksauce.

Soja, flere gänger *prisbelönade* och fullt jemförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [95]

Regeringsgatan 26 — **Drottninggatan** 26

Goda

HANDSKAR

till billiga priser

hos

K. F. ÅLUND,

Stockholm.

[557]

Husmödrar!

Kasten aldrig bort gammalt stickylle! Undertecknad emottager jemte ull äfven **gammalt ylle** till spinning, väfning (för hand), schal- och filtberedning. Hos mig spunnet s. k. **trasgarn** är bevisligen det bästa och vackraste, som kan erhållas. Spånadslönen den billigaste i Stockholm. Beredningen af filtar oöfverträffad.

Otto Elmgren,

[293] Vesterlånggatan 66.

En bok för föräldrar och lärare.

Hos *Nordin & Josephson* samt öfriga bokhandlare har utkommit à 1 krona:

Barnets fyra temperament,

deras yttringar och behandling i hem och skola.

Af

Bernhard Hellwig.

Öfversättning från tyska originalets 4:e upplaga af

Fru Vilna Meyer,

Fil. Kand.

Af tyska originalet har på ett par år fyra upplagor blifvit utsålda. [636]

NYSILFVER

MAGASIN:

33 Drottninggatan 33.

Fabrikaterna tillverkas af finaste nysilfver och efter äkta silfverfason, med stark försilfring och förgyllning. Afnötta och skadade pjeser emottagas till reparation, försilfring och förgylning; gammalt silfver tages i utbyte mot högsta pris. Äfven mottagas reqvisitioner från landsorten, hvilka med skyadsamhet expedieras. [599]

33 **A. Bræse.** 33

J. G. Hammars Lampkök.

Stor värmeförmåga. Brinna luktfritt. Briljant belysning.

Pris: enkla med en veke 4 à 6 kr., extra solida 8 kr., med två vekar 12 kr. och med tre vekar 18 kr. Fullkomlig belåtenhet garanteras hvarje köpare. [226]

J. G. HAMMAR,

30 Malmskillnadsgatan

Till julen!

1 Damast-Duk, 150×150 cm., jemte ½ duss. Serveter, fintrådiga ..... Kr. 9: 50
1 Jaquard-Duk, 160×170 cm., jemte ½ duss. Serveter, utmärkt hvardagsduktyg ..... » 11: 40
1 Damast-Duk, 160×170 cm., jemte ½ duss. Serveter, fintrådig tät väfnad ..... » 14: —
1 Damast-Duk, 180×180 cm., jemte ½ duss. Serveter, fintrådiga ..... » 14: —
1 dubbel Damast-Duk, 180×180 cm., jemte ½ duss. Serveter, extra fin qvalité ..... » 25: 50
1 Damast-The-Duk, 130×130 cm., jemte ½ duss. Serveter, af tät god qvalité, med kul. bårder ..... » 7: —

1 Damast-Duk, 180×180 cm., jemte 1 duss. Serveter, fintrådiga ..... Kr. 15: 50
1 Jaquard-Duk, 180×180 cm., jemte 1 duss. Serveter, utmärkt hvardagsduktyg ..... » 18: 35
1 Damast-Duk, 180×240 cm., jemte 1 duss. Serveter af fintrådig tät väfnad ..... » 27: —
1 Damast-Duk, 180×275 cm., jemte 1 duss. Serveter, fintrådiga ..... » 24: 25
1 dubbel Damast-Duk, 180×270 cm., jemte 1 duss. Serveter, extra fin qvalité ..... » 44: —
1 Damast-The-Duk, 130×130 cm., jemte ½ duss. Serveter af extra god qvalité, hvit med frans ..... » 9: 50

Ett parti Damast-Dukar af tunnare qvalité, 120×120 cm, à kr. 2: 75 pr styck.
Ett parti extra fina Damast-Dukar, 160×170 cm., jemte ½ duss. Serveter, med hålsöm o. knuten frans Kr. 29: —
D:o **d:o** d:o 1 d:o d:o 37: — o. 45: 50

Hellinne Irländska Näsdukar:

Qvalité N:r	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Storlek 42 cm., pr. duss. Kr.	—	4: 25	—	4: 50	—	5: 25	—	5: 75	—	7: 25	—	—	—
» 47 » » »	4: 25	4: 50	4: 75	5:—	5: 25	5: 75	6:—	6: 25	7:—	7: 75	8: 25	9: 25	10: 25
» 52 » » »	4: 50	5: 25	5: 50	5: 75	6: 25	6: 50	7:—	7: 75	8: 25	9:—	9: 50	10: 75	11: 75
» 57 » » »	—	—	—	7: 50	—	8: 25	—	9:—	—	10: 50	—	—	—

Hellinne Tyska Näsdukar:

Qvalité N:r	10	20	50
Pr duss. Kr.	1: 75	2: 20	3: 25

Qvalité N:r	14	15	16	18	20
Med kul. bård, pr duss. Kr.	4: 75	5: 25	6: 25	7: 25	8:—

Fina hellinne Irländska Kambrik-Näsdukar:

Qvalité N:r	29	31	33	35	37	39
Storlek 47 cm., pr duss. Kr.	5: 50	6: 25	7: 25	8: 25	10: 25	12: 75

Barn-Näsdukar:

Bomulls- med kulört bård och figurer à 1 kr. pr dussin.

Linne, qvalité N:r	1	2	3
med kulört bård, pr duss. Kr.	2: 10	2: 50	3: 25

Bomulls-Dam-Näsdukar

med breda kulörta fållar à Kr. 2: 10 och 4: 50 pr duss.

Skrifbords-, Divan-, Säng-, Sals-, Gång-, **MATTOR** **Salongs-, Skinn-, Trapp-, Smyrna-,**

Kulörta Borddukar, Hvita och kulörta Gardiner,

Slummer-Kuddar, Res-Kuddar, Skinn-Kuddar,

Eleganta, handbroderade, kinesiska **Soff-Kuddar.**

Stickade *Täcken, Sängfiltar, Resfiltar* och *Plaids.*

ANTIMAKASSER, NÅLBÖCKER, NÅLDYNOR.

Strumpor, Strumpor, Strumpor

i

K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin

N:r 7 Storkyrkobrinken STOCKHOLM Storkyrkobrinken N:r 7. [657]

Order från landsorten torde snarast insändas för att kunna utföras innan Julen.

Lacave y Cª, Cadiz. Äkta Spanska Viner i Stockholm.
Sturegatan nr 8. Telefon: 84 30.
Fersenska Terrassen. Kungsgatan nr 7. Telefon: 54 50. Telefon 57 70. [47]

C. F. DUFVA
— etablerad 1849 —
tillverkar och försäljer
flere sorter
Eau de Cologne
m. m., m. m.
41 Drottning-gatan [609] 41

10 % För hushåll att beakta. 10 %
Vid kontant köp lemnas å alla i vår priskurant upptagna artiklar
rabatt 10 procent,
äfven om endast en liter spirituosa eller en butelj vin tages.
[493]
Leffler & C:o.
10 % Vinbolaget Brages efterträdare. 10 %
Hötorget n:r 6, hörnet af Holländaregatan.

Smedman den yngres Handels-Skola,
Stockholm, Biblioteksgatan 5. Telefon 62 59.
Undervisning meddelas i alla merkantila ämnen, hvaribland språk och stenografi.
Inträde i läroverket kan ske vid hvilken tidpunkt på året som helst, så långt utrymmet medgifver. Anmälningstid: under sommarmånaderna kl. 10—1/2 2, under vintermånaderna hvardagar kl. 1/2 10—1 och 3—1/2 7 samt söndagar kl. 1/2 9—1/2 11.
Dugliga biträden anbefallas i Herrar Affärsmäns benägna åtanke.
Revisioner verkställas af pålitliga personer.
☞ Å skrifvelser anhålles om fullständig adress. [539]

Försök D:r Vogels Handhvitt!
Patenteradt i alla länder! Borttvättar *med lätthet allt,* färg, bläck etc., *skyddar* mot frost, sprickor, vårtor m. m. samt gör genom dagligt begagnande till och med *ganska grofva* händer *vackra, hvita* och *mjuka!* **Försök blott! Måste** finnas i hvarje hem i Sverige! Fås i *eleganta spegeldosor* à *35 öre* hos parfymhandlare m. fl. samt i parti från Generaldepôten, Mariagatan 17, Stockholm, Telefon 33 59. [615]

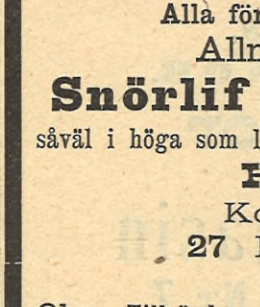

Skandinaviska Orgelfabrikens
KAMMARORGLAR
äro enligt vårt lands mest framstående orgelkännares utlåtanden *de bästa,* som hittills tillverkats i Sverige. Dessa orglar voro ock de enda, som vid senaste Köpenhamnsutställningen prisbelöntes med medalj. Största lager i Skandinavien.
Skandinaviska Orgelfabriken,
Kontor och **Utställning:**
Stockholm, **Mästersamuelsgatan 24.**
[627]

Stort Sortiment af Juvels-, Guld-, Silfver-, Nysilfver-, Granat-, Simili-, Onyx-, Ametist- och Fantasiarbeten till allra lägsta priser.
Omfattningar och omfolieringar af stenar, förgyllningar och försilfringar utföras utmärkt väl o. billigast hos
[618]
65 Vesterlånggatan. — Telefon 65. Ludv. Axelson.

SUCHARD.
18 Guld- och Silfvermedaljer.

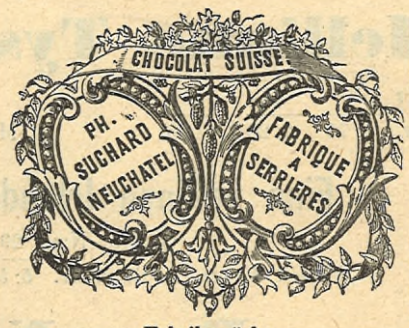

Fabriksmärke.

Suchard's Chocolat.
Erkänd utmärkt qvalité.
Samtliga **Suchard's** Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.
Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver,
Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på 1/3, 1/4 och 1/8 kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af **Suchard's** Cacaopulver får man 100 koppar på 1/2 kilo. [21]

Guldmedalj vid Verldsutställningen i Paris 1889.

Passen nu på,
HUSMÖDRAR,
medan sjöfarten är öppen, och förskaffen Eder utaf min så omtyckta
1:a Gotlands novemberfångade
Strömming.
Fås franko Stockholm till 12 kr. för 1/2 och 7 kr för 1/4 tunna.
EMIL KROKSTADT,
[635] **När.**

Marsala
från den förnämsta firman i Palermo à 1 kr. 25 öre per butelj.
Vid kontant köp af minst 6 but. lemnas 20 proc. rabatt.
Leffler & C:o.
Hötorget 6, hörn. af Holländargatan.
[492]

[499]

[536]

Engelska Magasinet
är flyttadt till *49 Regeringsgatan,* 1 tr. Höstlagret nu inkommet. [582]

"MUSIK FÖR HEMMET"
utkommer veckvis och innehåller *värdefull* musik. *Elegant utstyrsel!* Finnes i alla boklådor och större tidningskontor. Annonser för bilagan insändas till Redaktionens byrå samt genom Gumælii Annonsbyrå.
Pris pr år 6 kr., pr qvartal 1,50 och lösnummer 15 öre. Prenumerera å posten för 4:de qvartalet (13 nummer) för 1,50.
Stockholm i oktober 1889.
[601] **Redaktionen af »Musik för Hemmet».**

Alla fördelar framför andra sorter!
Allmänt erkändt bästa
Snörlif "La Gracieuse",
såväl i höga som låga former, finnes *endast* att erhålla hos
Henric Labatt,
Kongl. Hofleverantör,
27 Drottninggatan 27
Stokholm.
Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltum. [71]

Till Utstyrslar!
Sängar och Sängkläder
Täcken och Filtar
Alla sängkläder tillverkas på egen verkstad.
Bolstervar, Täcken och Filtar arsenikfria.
Beställningar emottagas och utföras noggrant.
Låga bestämda priser!
Prisuppgifter sändas franko.
K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin
7. Storkyrkobrinken 7.
STOCKHOLM. (88)

STOCKHOLM, GERNANDTS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG